

1. Нашата роля е да вдигнем завесата	2
It's our task to raise the curtain	
2. Законът повелява	4
As the law commands	
3. Какво ни мотивира	13
What motivates us	
4. Дела по документи	18
Actions on documents	
5. Достъпът до документите	28
Access to the secret files	
6. Четящият човек	31
The Reader	
7. Погледът на обществото	34
The public view	
8. Предисторията	42
Background	
9. Речник	45
Glossary	

Нашата роля е да вдигнем завесата

След шумна обществена дискусия и след продължително експертно проучване на 19 декември 2006 г. Законът за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия бе приет от 40-ото Народно събрание.

Седемнадесет години след промените България стигна до съгласие: документите на бившите тайни служби да бъдат събрани, запазени, съхранени за историята и гражданството да получи достъп до тях.

Законът няма лустрационен характер. Смисълът на неговото приложение е морален. Историята е най-добрият учител за бъдещето. Но само тогава, когато обществото научава истината - и красивата, и грозната. Когато тайните са разбулени, когато се следват поуките от миналото.

Време беше да се отърсим и от последните мрачни зависимости между хората, подвластни на спойката, създадена им от бившата Държавна сигурност. Зависимости, изградили им манталитета на по-привилегировани, на по-различни и на по-информирани. На хора, които през всичките години на прехода се опитват по един или друг начин да бъдат кукловоди в държавата.

Истината често боли. Нека всеки от нас да направи сам своята преценка - от гледна точка на личните си пристрастия, разбирания и познания за онова време.

Не очаквайте от комисията, на която е вменено да изпълнява закона, да бъде трибунал или критик. Нашата роля е да вдигнем завесата. И тогава публиката сама да избере ще ръкопляска или ще освирква актьорите, режисирани от някогашните тайни служби. Както при всяко представление и в това има добри и лоши изпълнители. Да оставим всеки сам да направи своя избор. Вярваме, че обществото ще бъде най-точният съдник, защото то има правото да знае всичко за себе си.

Председател
на комисията
Евтим Костадинов

It's our task to raise the curtain

After a noisy public discussion and a long period of expert research on 19th December 2006 the Law for Access and Disclosure of the Documents and announcement of affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army was adopted by the 40th National Assembly.

Seventeen years after the changes Bulgaria reached the agreement to collect the documents of the former secret services, to protect and preserve them as history and to give citizens access to them.

It is not a lustration law by nature. Its application has a moral meaning. History is the best teacher for the future. But only when the society finds out the truth - be it pleasant or unpleasant. When the secrets are unveiled and the lessons of the past are followed.

It was time for us to shed ourselves even from the last dark dependances between those people who were subordinate to the link that the former State Security created. Such dependances formed in them the state of mind that they were more privileged, different, and more informed. People, who have always tried, during all the years of transition, to be Bulgaria's puppeteers.

Truth is often painful. Let us all make our own assessment - in terms of our own prejudices, understandings, and knowledge of the time.

Do not expect the committee that has the duty to implement the law, to become a tribunal or a critic. Our task is to raise the curtain. Then the audience will be the one to choose whether to applaud or to hiss at the actors that were directed by the former secret services. Like every other show, this also has its good and bad actors. Let us leave it for everyone to make his own choice. We believe that the society will be the best judge because it has the right to know all about itself.

Chairman
of the committee:
Evtim Kostadinov

Законът повелява

I. Изключителната компетентност на комисията

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е единственият орган, който е натоварен с изпълнението на закона и е овластен да установява и обявява принадлежност на български граждани към органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Принадлежност се установява с постановяване от комисията на решение по чл. 29. Решението се публикува в интернет страницата и в бюлетина на комисията. От изключителна компетентност на комисията са и действията по разкриване, използване и съхраняване на документите на тези органи, както и предоставянето на достъп до тях на лица, които имат право по закон. Тези права се отнасят до документи само на органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 9 септември 1944 г. - 16 юли 1991 г.

Никой друг орган или лице няма право да обявява принадлежност, нито да разгласява информация, установяваща принадлежност. Който стори това, носи наказателна отговорност по чл. 273 от НК. Научноизследователската, публицистичната и проучвателната дейност се извършват по реда на Закона за достъп до обществена информация. Тази дейност не дава право да бъде разгласявана информация, установяваща принадлежност на определено лице към бившите служби за сигурност, нито да разгласява личните данни на трето лице, чието име е споменато в документите им.

As the law commands

I. The exclusive competence of the committee

The Committee for disclosing the documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army is the only body that is in charge of carrying the law into effect and is empowered to establish and announce the affiliation of Bulgarian citizens to the State Security bodies and the intelligence services of the Bulgarian National Army. Affiliation is determined through a committee's resolution on the grounds of article 29. The resolution is published on the web page and in the bulletin of the committee.

Within the committee's exclusive competence fall the actions dealing with disclosing, using and preserving these bodies' documents, as well as making them accessible to people, entitled to them by law. These powers refer only to documents of the State Security bodies and the intelligence services of the Bulgarian National Army during the period of 9th September 1944 – 16th July 1991.

No other body or person is empowered to announce affiliation or make public any information that determines affiliation. Whoever does that bears responsibility under article 273 of the Criminal Code.

The research, publicistic and investigation activity is performed by order of the Access to Public Information Act. Such activity does not give the right to make public any information which determines a certain person's affiliation to the former security services, or make public the personal information of a third party whose name is mentioned in their documents.

II. Правомощията на комисията

1. Установяване и обявяване принадлежност на български граждани към органите на бившата Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА

До приемане на целия архив на бившите служби за сигурност се процедира по реда на чл. 16, ал. 2. По искане на комисията органите по чл. 1 предоставят писмени доклади с предвиденото в законовия текст съдържание, предоставят всички документи, отнасящи се до проверяваните лица, и всички други материали, поискани от комисията. Докладите имат само помощен характер, тъй като решението по същество относно това има ли определено лице принадлежност към органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е предоставено единствено в компетентността на комисията. "Предоставянето" на документите следва да се смята като фактическо предаване, след което комисията завежда същите в собствения си архив и работи само по оригинали.

2. Приемане, използване и съхраняване на документите в Централизирания архив на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на БНА

Архивът се създава по силата на чл.1, ал. 3 от закона. По закон документите на бившите служби за сигурност принадлежат на комисията и органите по чл. 16 съхраняват същите до предаването им на комисията. С приемането им от комисията се попълва Централизираният архив, като неговата организация и поддръжане е правомощие на комисията.

Чл. 32 предвижда възможността комисията да не разкрива и да не оповестява публично документи, чието разкриване или публично оповес-

II. The powers of the committee

1. Determining and announcing Bulgarian citizens' affiliation to the bodies of the former State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army

Until the entire archive of the former security services is adopted, action will be taken in accordance with article 16, paragraph 2. At the committee's request, the bodies mentioned in article 1 are to submit written reports with contents as prescribed by law, all documents concerning the examined people, and any other materials that the committee might request. The reports are auxiliary in nature, as essentially it is solely within the committee's competence to decide whether a certain person was affiliated to the State Security bodies and the intelligence services of the Bulgarian National Army. The "submission" of documents is to be regarded as factual submission, whereupon the committee files them in its own archives and uses only the originals in its work.

2. Receipt, use and preservation of the documents in the Centralized archives of the documents of the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army

The archives are established by virtue of article 1, paragraph 3 of the law. By virtue of the law, the documents of the former security services belong to the committee and the bodies mentioned in article 16 are to preserve them until their submission to the committee. Upon their receipt by the committee, they are added to the Centralized archives, whose organization and maintenance fall under the powers of the committee.

Article 32 stipulates the possibility for the

тяване би увредило интересите на Република България в международните отношения или би създадо сериозна опасност за живота на дадено лице. Същите се регистрират в отделен архивен фонд в Централизирания архив, който е на пряко разпореждане на председателя на комисията.

III. Кои лица подлежат на проверка

Установяването на принадлежност е задължително за:

- 1. Лица, регистрирани от изборителните комисии за участие в избори за президент и вицепрезидент, народни представители в Народното събрание и в Европейския парламент, кметове и общински съветници.** В срок от 24 часа след приключване регистрацията на кандидатите изборителните комисии предоставят списъците на кандидатите за проверка от комисията, която обявява резултатите за всеки кандидат, независимо дали той е оттеглил кандидатурата си след регистрацията.
- 2. Лица, заемали публични длъжности от 10 ноември 1989 г. до влизането в сила на закона.**
- 3. Лица, заемали публични длъжности или извършващи публична дейност** към деня на влизане в сила на закона.
- 4. Лица, които са посочени като длъжници или са били членове на управителен или контролен орган на предприятие, посочено като длъжник в бюлетина по чл. 3, ал. 2 от Закона за информацията относно необслужвани кредити.** Проверката на така определените категории лица се извършва освен към датата на влизане в сила на закона, така и занапред - при регистрацията за участие в избори, при заемане на публична длъжност, при извършване на публична дейност и т.н.

Committee not to disclose and publicly announce such documents, whose disclosure or public announcing would do harm to the interests of the Republic of Bulgaria in the field of international relations, or would endanger a given person's life. Such documents are registered in a separate archival fund in the Centralized archives, which is directly disposed of by the chairman of the committee.

III. Which people are subject to examination?

- The determining of affiliation is compulsory for
- 1. People who were registered by the electoral commissions to participate in presidential and vice-presidential elections, National Assembly and European Parliament members elections and mayor and municipal councilors elections.** Within 24 hours after the end of the candidates registration the election commissions submit the lists of candidates to be examined by the commission, which announces each candidate's result not taking into consideration whether he has withdrawn his candidature after the registration.
 - 2. People who occupied public positions from 10 November 1989 until the law was put into effect.**
 - 3. People who occupied public positions or performed public activity by the day the law was put into effect.**
 - 4. People who were indicated as debtors or were members of a managerial or supervision body of an enterprise listed as a debtor in a bulletin under article 3, paragraph 2 of the Act on Information regarding Non-Performing Loans.** The examination of these categories of people is not performed only up to the date when the law takes effect, but also for the future - in case of registering to participate in elections, occupying public position, performing public activities etc.

IV. Кога се установява принадлежност

Процедурата е регламентирана в чл. 27 и е законово дефинирана като предварителна проверка. Извършва се по писмено искане на:

- 1. политически партии, коалиции и организации** по отношение на техните членове;
- 2. органи на законодателната, изпълнителната и съдебната власт** по отношение на лица, за които предстои избор или назначаване на публична длъжност;
- 3. професионални, синдикални, обществени, религиозни, научни и други граждански организации и сдружения** по отношение на техните членове.

Искането се подписва от лицето, представляващо органа или организацията. Предварителна проверка е недопустима, ако проверяваното лице не е дало писменото си съгласие за нея, което съгласие се прилага към искането. В практиката често се иска проверка по този ред за лица, които не са членове на партията или организацията, което също е недопустимо. Резултатът от предварителната проверка се предоставя на заявителя, а при установена принадлежност - и на проверяваното лице.

V. Кога се установява проверка по искане на граждани

Процедурата е регламентирана в чл. 31, ал. 1, т. 2 и предвижда възможността всеки да поиска да бъде установена принадлежност за него или за неговите починали съпруг/а или роднини по права линия до втора степен включително. Резултатът от проверката не се обявява в публичното пространство, а се предоставя единствено на заявителя.

IV. When can affiliation be determined?

The procedure is regulated by article 27 and legally defined as a preliminary examination. It is performed upon written request of:

- 1. political parties, coalitions and organizations** regarding their members;
- 2. bodies of the legislative, executive and the judicial power** regarding the people that are to be elected or assigned to public positions;
- 3. professional, trade union, public, religious, scientific and other civil organizations and associations** regarding their members.

The request is signed by the person that represents the body or organization.

A preliminary examination is not allowed if the examined person has not given their written permission for that, which is to be attached to the request. In practice, such an examination is often requested for people who are not members of the party or organization, which is also prohibited.

The result from the preliminary examination is given to the applicant, and, if affiliation is determined – to the examined person as well.

V. When can affiliation be determined at citizens' request?

The procedure is regulated in article 31, paragraph 1, item 2 and stipulates the possibility for everyone to request determining of his/her affiliation or the affiliation of his/her deceased wife/husband or relatives up to second degree in a direct line of descent. The result of the examination is not publicly announced, but given only to the applicant.

VI. Кои данни не се публикуват

1. Не подлежат на публикуване данни за починало лице.
2. Не подлежат на публикуване данни за лице, което е изразило писмено готовност да дава или е давало информация до навършване на 18-годишна възраст.
3. Лице, което е било обект на предварителна проверка по реда на чл. 27, може да избегне публикуването на данните за неговата принадлежност към ДС, ако в тридневен срок от писменото му уведомяване за резултата от проверката оттегли кандидатурата си за заемане на публична длъжност или извършване на публична дейност. Тази възможност е неприложима за лице, регистрирано в избирателните комисии за участие в избори, и принадлежността му се обявява независимо от оттеглянето на кандидатурата му.

VII. Кои лица не подлежат на проверка

Лицата, родени след 16 юли 1973 г., не подлежат на проверка.

VIII. За кои лица не се установява принадлежност

За лице, заемало или заемащо длъжност на началник-отдел или началник на сектор в служба "Военна информация" към министъра на отбраната или началник-отдел или началник на секция в Националната разузнавателна служба след 16 юли 1991 г., не се установява принадлежност. Принадлежност не се установява и за чуждите граждани, които са изключени от обхвата на закона.

VI. What kind of information is not to be published?

1. Dead people's information is not to be published.
2. Information of people who have given written consent to inform or informed before they had turned 18 is not to be published.
3. People who were subject to preliminary examination by virtue of article 27, are able to avoid publishing the information for their affiliation to the State Security if they withdraw their candidatures for occupying public positions or performing public activities within three days after they are notified in writing about the examination results. This possibility can not be applied for people who were registered in the electoral commissions to take part in elections, and their affiliation will be announced despite the withdrawal of their candidatures.

VII. Which people are not subject to examination?

Those who were born after 16 July 1973 are not subject to examination.

VIII. For which people affiliation is not to be determined?

For a person, who occupied or still occupies the position of head of department or head of sector at the Military Information Office under the Minister of Defense, or head of department or head of section at the National Intelligence Service after 16 July 1991, affiliation is not to be determined.

Affiliation is also not to be determined for foreign citizens who are out of the context of law.

IX. Какви са правата на гражданите

Всеки има право:

1. На достъп до информацията, събирана за него или за неговите починали съпруг/а или роднини по права линия до втора степен включително;

2. На достъп до документите на органите по чл.1 за научноизследователска, публицистична и проучвателна дейност по реда на Закона за достъп до обществена информация.

Достъпът включва непосредствено запознаване с документите, издаване на копия от документи, разкриване самоличността на лицата, давали информация по делото.

Правото се упражнява с подаване на писмено заявление. Искането за разкриване самоличността на трети лица следва да е изрично и също в писмена форма.

Комисията осигурява искания достъп, като предоставя на заявителя намерените документи за непосредствено запознаване с тях в читалнята си.

Когато съдържанието на документите може съществено да наруши права и законни интереси на трети лица, чиито имена са споменати в тях, и няма изрично писмено съгласие от третите лица или от техните наследници, се предоставят копия, които не включват данните, отнасящи се до третите лица. В този случай заявителят подписва декларация за неразгласяване на обстоятелствата, които са му станали известни.

На практика това означава, че заявителят винаги има право на непосредствено запознаване с документите в оригинал, но при получаване на копия при липса на съгласие от третите лица данните, отнасящи се до тях, ще бъдат заличени в копията.

Всяко лице, за което с решение на комисията

IX. What are the rights that citizens have?

Everyone is entitled to:

1. Access to information collected about him/her or his/her dead wife/husband or relatives up to second degree in a direct line of descent; and

2. Access to the documents of the bodies mentioned in article 1 for research, publicistic and investigation activity by virtue of the Access to Public Information Act.

The access includes direct examination of the documents, issuing of document copies and revealing the names of the people who gave information on that case.

This right is exercised through filing a written application. The request for revealing the identity of third persons must be explicit and also in written form.

The committee ensures the requested access by lending the documents for direct examination in the reading room.

When the content of the documents may essentially violate the rights and legal interests of a third person whose name is mentioned in them, and there is no explicit written consent given by the third person or his/her heirs, the provided copies do not include the information regarding the third person. In this case the applicant signs a declaration regarding not announcing the circumstances that he found out.

In practice, it means that the applicant is always entitled to direct examination of the original documents but in the case of obtaining copies, if the third person has not given consent, the information concerning him/her will be erased on the copies.

B. Each person whose affiliation has been announced following the committee's resolution

Законът повелява As the law commands

е обявена принадлежност, има право да се запознае с документите, съдържащи се в неговото лично и работно дело.
Негово право е и да обжалва решението на комисията по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Подаването на жалба обаче не спира публикуването на постановеното решение в интернет страницата в бюлетина на комисията.

X. Какви са задълженията на гражданите и институциите

1. Физическите, юридическите лица и институциите нямат право да публикуват или разгласяват по друг начин документи или части от тях, които установяват принадлежност към органите по чл. 1. Нарушението на това задължение е инкриминирано и извършителят носи наказателна отговорност по чл. 273 от НК. Няма обаче законова забрана физическо лице да огласява собствената си принадлежност.

2. Физическите, юридическите лица и институциите, които притежават оригинални документи на органите по чл. 1, са длъжни да ги предоставят на комисията. Това може да стане лично, по пощата или по друг начин в едномесечен срок след избиране на членовете на комисията. Неизпълнението на това задължение се санкционира по наказателен ред съгласно чл. 313 б, ал. 2 от НК.

3. Длъжностните лица и гражданите, които бъдат поканени, са длъжни в 7-дневен срок от получаване на поканата да се явят пред комисията и да предоставят поисканите от тях сведения и документи.

4. След влизане в сила на закона използването на справочния апарат и архивните документи на органите по чл. 1 се извършва само след предварително разрешение на председателя на комисията.

has the right to examine the documents in his personal and working file.

C. It is his/her right to appeal against the committee's resolution by virtue of the Administrative Procedure Code. However, lodging an appeal does not stop the publication of the enacted resolution on the web page and the committee's bulletin.

X. What are the citizens' and institutions' obligations?

1. The physical, legal entities and institutions do not have the right to publish or announce in any other way documents or parts of documents that determine affiliation to the bodies under article 1. The violation of this responsibility is incriminated and the doer bears criminal responsibility under article 273 of the Criminal Code. There is no legal prohibition for a physical person to announce his/her own affiliation.

2. The physical persons, the legal entities and institutions that possess original documents of the bodies under article 1, are bound to submit them to the committee. This can be done in person, via mail or in some other way within one month after the election of the committee's members. The failure to fulfill this obligation is sanctioned through criminal law according to article 313 b, paragraph 2 of the Criminal Code.

3. The officials and the citizens that are invited are obliged to appear in front of the Committee within 7 days after receiving the invitation and to submit the requested information and documents.

4. After the law takes effect, the inquiry mechanism and the archival documents of the bodies under article 1 can be used only after the the chairman of the committee has given his permission.

5. Ръководителите на службите за сигурност са длъжни да свалят от отчет служителите под прикритие и сътрудниците, заемащи публична длъжност или извършващи публична дейност, и да уведомят комисията за това. Неизпълнението на това задължение също се санкционира според чл. 284 б от НК.

XI. По какво се установява принадлежност

Принадлежността се установява въз основа на документи, съдържащи се в информационните фондове на бившите служби за Държавна сигурност. Законната дефиниция на “документ” е “всяка записана информация независимо от материалния ѝ носител, включително информацията в автоматизирани и комплексни информационни системи и бази данни”. Тези разпоредби имат специален характер по отношение процесуалните закони, регламентиращи материята на писмените доказателства. Документите, които служат като основание за установяване на принадлежност, са определени в чл. 25:

- 1. за установяване на дейност на щатен служител** - с данни от неговото лично кадрово дело, щатните разписания или ведомостите за получавани възнаграждения;
- 2. за установяване на дейност на нещатен служител** - с данни от неговото лично кадрово дело, щатните разписания или ведомостите за получавани възнаграждения;
- 3. за установяване на дейност на секретен сътрудник** - със собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен

5. It is the duty of the heads of the security services to remove from reporting the officials under cover and the collaborators that hold public positions or perform public activities, and to inform the committee about that. The failure to fulfill this obligation will be sanctioned in accordance with article 284 b of the Criminal Code.

XI. How can affiliation be determined?

Affiliation is determined on the basis of documents that are found in the informational funds of the former State Security services. The legal definition of “document” is “any written information, regardless of its material carrier, including the information in automated and complex informational systems and data bases”. These decrees are specific in nature as regards the procedure laws, regulating the matter of written evidence.

The documents that serve as grounds for determining affiliation are defined in article 25:

- 1. for determining the activity of a regular employee** – containing data on his personal personnel case, the regular schedules or the received wages list;
- 2. for determining the activity of a supernumerary employee** – containing data on his personal personnel case, the regular schedules or the received wages list;
- 3. for determining the activity of a secret collaborator** – with declaration for collaboration, written or signed in his own writing; agent’s information in his own writing or signed by the collaborator, which were kept under operative report in the cases; documents of the regular or supernumerary employee who was in charge of him, as well as information on the person in the inquiry mechanisms (registration diaries and files), the razing of records or other carriers of information.

Законът повелява As the law commands

или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Дори само имената на едно лице и псевдонимите му да са включени в справочните картотеки или регистрационните дневници на съответните служби, то се разкрива от комисията, като същата е длъжна да отбележи в решението си, че липсват други данни по чл. 25, т. 3. Това законово разрешение изключва споровете относно това дали следва да се оповестява принадлежност на лице, за което липсва саморъчно написана и подписана декларация за сътрудничество, саморъчно написани агентурни сведения и пр. Дори да е налице само регистрация на лицето, то ще бъде обявено при условията на чл. 29, ал. 3. Налице ли е дори само един документ по чл. 25, т. 3, независимо създаден ли е от проверяваното лице, комисията е длъжна да обяви неговата принадлежност. Този подход на законодателя е приет поради унищожаването от бившите служби на огромен брой архивни дела, при което са запазени само част от документите или само регистрационните документи на лицето. Друг подход би обслужил целите на лицата, наредили унищожаването.

Even if a person's names and pseudonyms are included in the inquiry files or registration diaries of the corresponding services, this is revealed by the committee, and the latter has to note in its resolution that there is a lack of other evidence under article 25, item 3.

This legal solution excludes the arguments whether the affiliation of such a person should be announced, who lacks a declaration for collaboration that was written and signed in his own writing, the agent's information in his own writing etc.

Even if the person had only been registered, he/she is to be announced under the conditions of article 25, item 3. Even if there is just one document under article 25, item 3, no matter whether it was created by the examined person, the committee is bound to announce his/her affiliation.

Such a legislative approach was approved due to the fact that the former services razed a large number of archival files, preserving only part of the documents or just the person's registration documents. A different approach would serve the objectives of those who ordered the razing.

Какво ни мотивира

What motivates us

Евтим Костадинов
председател на комисията:

Evtim Kostadinov
Chairman of the committee:

Трудно е да се намери истината. Още по-трудно е да се изрече на глас. Всеки е изпадал в тази житейска ситуация. Особено когато истината е болезнена, засяга човешки съдби, руши доверие, поражда обществено напрежение. Но мъдростта на времето е доказала, че тя винаги изплува. Колкото по-късно, толкова на по-висока цена.

Помагах в процеса на писането на Закона за разсекретяване архивите на бившите тайни служби. Познавам добре сложността на материята. Давах си ясна сметка за опасностите, за рисковете, за очаквания отпор. Станах пряк участник в постигането на широк политически консенсус в 40-ото Народно събрание при приемането на закона. Мъчителен и дълъг се оказа и изборът на членовете на комисията. Мнозина се надяваха, че тя няма да проработи. За тяхно разочарование това не се случи. Днес ние сме екип независимо от различните си политически пристрастия. Причината за нашето единодействие е проста - стриктното прилагане на закона. А на атаките, че с неговото изпълнение рушим държавността, бих искал да подчертая моето разбиране, че силна държава има когато се спазват законите.

Тhe truth is hard to find. And it is even harder to say it outloud. Everyone has been in such a life situation. Especially when this truth is painful, it affects human fortunes, undermines people's trust, and causes social tension. Yet, the wisdom of time has proven that truth always comes out. The later it is revealed, the higher the price.

I helped in the process of writing the Law for disclosing the archives of the former secret services. I am familiar with the complexity of the matter. I was well aware of the dangers, the risks and the expected opposition. I participated directly in the wide political consensus that was reached by the 40th National Assembly when the law was adopted. The election of the members of the committee also proved to be painful and long. Many people were hoping that the committee would not work. To their disappointment, it did not happen. Today we work as a team regardless of our political affiliation. The reason to be so united in action is simple - the law must be strictly followed. To the attacks claiming that the state system is undermined through its implementation, I would like to emphasize my opinion that the state is strong when the laws are respected.

Какво ни мотивира What motivates us

Орхан Исмаилов

заместник-председател
на комисията:

Имам късмета да се родя в края на 70-те години на миналия век. Пропуснах събития като лагерите, насилствената колективизация, „доброволното“ преименуване. Хора от рода ми са изпитали на гърба си цялата им прелест.

Затова смятам, че отварянето на досиетата е важна предпоставка за катарзиса, за моралното пречистване на обществото, без което винаги ще ни гложди червеят на съмнението кой кой е в българското политическо, икономическо и духовно пространство.

Историята отреди на нацията ни немилостивата съдба на всеки 25-30 години да започва от нулата, сменяйки кардинално вектора на социалното развитие. Вече 18 години залагаме темели, които или излизат криви или твърде плитки.

Пожелавам на своите сънародници и на себе си да последваме примера на онзи обикновен германец, който след разгрома през 1945 г. всеки ден ходел в центъра на града, измъквал от руините здрави тухли, остъргвал ги от варта, подреждал ги старателно и се прибирал. На въпроса защо го прави, отговарял, че когато започне строителството на нови сгради, тухлите ще потрябват. Струва ми се, че в труда на комисията има нещо от стоицизма на историческия оптимизъм на този безименен германец.

Orhan Ismailov

Deputy Chairman
of the committee:

I had the luck to be born at the end of the 1970s. I have skipped such events as the political camps, the forced collectivization, the so called „voluntary“ changing of names. Some of my relatives experienced all their „charm“.

That's why I believe that disclosing the files is an important prerequisite for the catharsis, the moral purification of

society; otherwise the uncertainty of who is who in the Bulgarian political, economic and spiritual field would stay forever. History has allotted our nation the merciless fate to start anew every 25-30 years, basically changing the social development vector. For 18 years now we have been laying the foundations, and they have always turned out to be either too distorted, or too shallow. I wish for my compatriots and for myself to be able to follow the example of an ordinary German who, after the 1945 defeat, used to go to the centre of town every day, pulled out of the ruins bricks that remained whole, scraped off the lime, dilligently arranged them and went home. When asked why he did that, he answered that when the construction of new buildings began, the bricks would come in handy. The committee's work in some way reminds me of the historic optimism of this nameless German.

Румен Борисов

секретар на комисията:

Липсата на информация за истинността поражда несигурност и обърканост в обществото ни! Морален е ангажиментът да намалим тази обърканост, като отворим онези страници, които ни правят така уязвими в нашето всекидневие.

Rumen Borisov

Secretary of the committee

The lack of information on authenticity arouses uncertainty and confusion in society! It is our moral obligation to reduce the confusion by opening the pages that make us so vulnerable in our everyday life.

Апостол Димитров

член на комисията:

Имах достатъчно основания - и обществени, и лични, за да се откажа от депутатския си мандат в 40-ото Народно събрание и да приема предложението за член на комисията. Решението ми не разбраха дори най-близките ми хора и приятели. Един от основните ми мотиви бе да науча истината за ДС. Не скривам, че съм изпитвал респект и уважение към институцията, отговорна за националната сигурност. Година по-късно оценката ми за нея не е еднозначна. А на тези, които практикуват закона и омаловажават дейността на комисията, ще припомня една мисъл на Белински, че "...най-горчивата истина е по-добра от най-приятното заблуждение..."

Apostol Dimitrov

Member of the Committee:

I had many reasons, both civic and personal, to reject my deputy mandate in the 40th National Assembly and to accept the offer to become a member of the committee. Even my closest people and my friends could not understand my decision. One of my main motives was to find out the truth about State Security. I do not hide that I have had feelings of respect for the institution that was responsible for national security. A year later, my assessment is not so one-sided. And to those who criticize the law and diminish the committee's activity, I would like to call to mind what Belinsky said, "...the bitterest truth is better than the most pleasant delusion..."

Д-р Валери Кацунов

член на комисията:

В Библията е записано: "В началото бе словото. И словото бе у Бога." А историците казват: В началото на човешката цивилизация бяха писмените текстове. Хората вярваха, че в тях е Истината. И текстовете се пазеха от Архивари. Архиварите записваха и пазеха словата и деянията на първите сред хората. После дойдоха Историците. И те започнаха да четат текстовете на Архиварите и да пишат свои текстове. Така те написаха Историята на хората. Техните текстове се пазят в архиви. Измина време и се оказа, че някои от текстовете, колкото и да са пъстри не носят цялата Истина за първите сред хората. Сега вече знаем - това са текстове не на Историци, а на Писатели. И техните текстове също се пазят в архиви. После дойдоха Политиците. Те прескочиха Архиварите и Историците и уповавайки се само на Писателите, започнаха да пишат свои текстове. Но и техните текстове се пазят в архиви. Накрая дойдоха Тайните хора. Те проследиха Историците

Valeri Katsunov

Member of the Committee:

The Bible reads: „In the beginning was the Word, and the Word was with God“. Historians say: In the beginning of human civilization were the written texts. People believed that the Truth was in them. And the texts were kept by Archivists. The Archivists wrote down and preserved the words and the deeds of the first among equals. Then came the Historians. And they began reading the texts of the Archivists and writing their own texts. Thus they wrote the History of People. Their texts are kept in archives. Time passed and it turned out that some of the texts, however many-coloured they can be, do not have the whole truth about the first among equals. We now know - these were not Historians' texts, but those of Writers. And their texts are also kept in archives. Then came the Politicians. They omitted the Archivists and the Historians and, relying solely on the Writers, started writing their texts. But their texts are kept in archives, too. In the end came the Secret people. They followed the Historians

Какво ни мотивира What motivates us

и Политиците и понеже вече бе ясно, че Истината се пази в архиви, направиха свои архиви и затвориха в тях истината за Хората.

И днес ние от Комисията разтваряме техните хранилища, защото Хората трябва да знаят цялата Истина за себе си и за своята История.

and the Politicians and since it was already clear that Truth is kept in archives, they made their own archives and sealed inside them the truth about People. Today, we, the members of the Committee, are opening their repositories, because People must know all the Truth of themselves and of their History.

Георги Георгиев

член на комисията:

Стремил съм се дейността ми като член на комисията да бъде подчинена на идеята чрез точното приложение на Закона за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към ДС и разузнавателните служби на БНА да се създават условия и предпоставки за обективния прочит от обществото на историческия период 1944-1991 г. в частта му, свързана с Държавна сигурност.

Резултатите от взетите решения на комисията да насочват политическите субекти на държавните органи към съобразяване с опита от миналото в процеса на изграждане на съвременни демократични институции в областта на националната сигурност и осъзнаването от ползата и необходимостта от граждански контрол над дейността им.

Georgi Georgiev

Member of the Committee:

I have always tried to dedicate my activity as a member of the committee to the accurate application of the Act for disclosing the documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army and therefore to set the premises for the society's unbiased reading of the 1944-1991 historical period, in the section dealing with State

Security. The results of the committee's decisions should direct the political characters of the state bodies to complying with past experience in the process of building the modern democratic institutions in the field of national security and realizing the benefit and the necessity of civil control over their activity.

Екатерина Бончева

член на комисията:

*„Всички сме копелета
на комунизма“*

Адам Михник

Когато 2007 година всеки трябваше да се представи с няколко думи, избрах за себе си тази мисъл на Адам Михник. Година по-късно я потвърждавам. Но знанието от архивите на ДС потвърди и знанието ми за един репресивен комунистически режим. При който дори и палачите понякога са били жертви.

САМО ИСТИНАТА НИ ПРАВИ СВОБОДНИ.

Ekaterina Boncheva

Member of the Committee:

*„We all are bastards
of communism“*

Adam Michnik

When in 2007 everybody was asked to say a few introductory words about himself, I chose for myself the thought of Adam Michnik. A year later I can confirm it. What I learned from the archives of the State Security added to my knowledge about a repressive communist regime. Where even the executioners sometimes were victims.

ONLY THE TRUTH CAN MAKE US FREE.

Татяна Кирякова

член на комисията:

Известен и уважаван политик навремето бе казал: Всяка война се води два пъти – веднъж на бойното поле и после на страниците на историята.

Войната на тихия фронт отпреди 20 години вече е в историята. Днес се пишат страниците на тази история. Единственият възможен път към обективния прочит на отминалите събития са документите.

Каква ще бъде войната на страниците на историята много зависи от хората, които ще се докоснат до жълтите листове на прашните папки. Искрено се надявам поуките да са повече от изкривения поглед върху събитията от близкото минало.

За мен главната поука е, че демокрацията, в която всички се кълнем, не може да има две лица – публично и тайно. Обществото има право да познава героите на своето време. А що за герои са те – нека само да прецени.

Tatyana Kiryakova

Committee Member:

Afamous and respected politician once said that every war was waged twice - once in the battlefields and then in the pages of history.

The war at the quiet front line of 20 years ago is already history. The pages of this history are written today. The documents are the only possible road to the objective interpretation of the past events.

The nature of the war in the pages of history very much depends on the people who will touch the yellow pages of the dusty files. I sincerely hope that the lessons learned will be more than the twisted opinions about the events from the recent past.

The main lesson for me is that democracy, to which we all swear, cannot have two faces - public and secret. Society has got the right to know the heroes of its time. What kind of heroes are they - let society use its own judgement.

Тодор Трифонов

член на комисията:

Основният мотив да приема участие в Комисията по досиетата е убеждението, че новосъздаденият закон регламентира разумни и ефективни механизми за решаване на проблема с разкриване документите на бившата Държавна сигурност. Обявяването на сътрудниците ѝ, които заемат публични длъжности или извършват публични дейности, повдига една завеса в отговор на дългогодишните очаквания на обществото. Много по-важна за мен функция на Комисията обаче е тази по създаване на централизиран архив на всички документи на органите на Държавна сигурност, които да бъдат на разположение на изследователите и в крайна сметка да се съхранят за поколенията.

Todor Trifonov

Member of the Committee:

The main motive for me agreeing to participate in the Secret Files Committee is my conviction that the newly established law regulates reasonable and effective mechanisms for solving the problem of disclosing the former State Security files. Announcing the collaborators who occupy public positions or do public activities raises a curtain that

society long-ago expected to be raised. Yet, in my opinion the Committee's function to establish centralized archives of all the documents of the State Security bodies is much more important in order to make them available to researchers and, eventually, preserve them for the generations to come.

Дела по документи

Actions on Documents

Международна конференция на тема: „Една година Комисия по досиетата – обществени очаквания, нагласи и проблеми“, София, 7 април 2008 г.

International conference on “The first year of the Commission on the secret files - public expectations, attitudes and problems”, Sofia, April 7th, 2008

Комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия беше избрана на 5 април 2007 г. с решение на 40-ото Народното събрание. От избирането си до март 2009 г. в съответствие с правомощията си тя е проверила над 72 000 лица, заемали или заемащи публични длъжности и извършвали или извършващи публични дейности. Установила е и е обявила принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия както следва:

The Committee on Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army was established on 5th April 2007 under a decision of the 40th National Assembly. Over the period from its establishment to March 2009, in accordance with its powers, the Committee examined 72 000 persons – former or current holders of public positions and former or current performers of public activity. The Committee has determined affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army as follows:

- ✓ регистрирани кандидати за членове в Европейския парламент – проверени 144, обявени 6 лица;
- ✓ членове на Конституционния съд – проверени 36, обявени 3 лица;
- ✓ членове на Висшия съдебен съвет – проверени 148, обявени 15 лица;
- ✓ президент и вицепрезидент – проверени 8, обявени 2 лица;
- ✓ служители в администрацията на президента – проверени 105, обявени 21 лица;
- ✓ кандидати за Управителен съвет на БНР и на БНТ – проверени 6 лица, не е установена принадлежност;
- ✓ кандидати за генерален директор на БНТ и на БНР – проверени 12 лица, не е установена принадлежност;
- ✓ омбудсман, заместник-омбудсман и главен секретар – проверени 3 лица, не е установена принадлежност;
- ✓ народни представители – проверени 1794 лица, обявени 140 лица;
- ✓ членове на ръководството на партия „Никола Петков“ – проверени 20 лица, обявено 1 лице;
- ✓ членове на ръководни органи на КТ „Подкрепа“- проверени 42 лица, обявено 1 лице;
- ✓ членове на Централната изборителна комисия за местни избори 2007 г. - проверени 17 лица, обявени 2 лица;
- ✓ кандидати за кметове и общински съветници за местни избори 2007 г. – проверени над 44 000 лица, обявени 1360 лица;
- ✓ кандидати за кметове в частични избори на 16.02. 2008 г. - проверени 47 лица, обявено 1 лице;
- ✓ министър-председатели, заместник министър председатели, министри, заместник-министри – проверени 673 лица, обявени 117 лица;
- ✓ кандидати за общински съветници и кметове в местни избори 2007 г. - обявени 2 лица;
- ✓ Registered candidates eligible for election as members of the European Parliament – examined 144 persons, announced 6 persons;
- ✓ Members of the Constitutional Court - examined 36 persons, announced 3 persons;
- ✓ Members of the Supreme Judicial Council - examined 148 persons, announced 15 persons;
- ✓ President and Vice-President - examined 8 persons, announced 2 persons;
- ✓ Staff of the Presidential Administration - examined 105 persons, announced 21 persons;
- ✓ Candidates for the Management Board of Bulgarian National Radio and Bulgarian National Television - examined 6 persons, no affiliation determined;
- ✓ Candidates for the position of general director at Bulgarian National Television and Bulgarian National Radio - examined 12 persons, no affiliation determined;
- ✓ Ombudsman, Deputy-Ombudsman and Chief Secretary - examined 3 persons, no affiliation determined;
- ✓ Members of Parliament - examined 1794 persons, announced 140 persons;
- ✓ Members of the governing body of “Nikola Petkov” Party - examined 20 persons, announced 1 person;
- ✓ Members of the governing bodies of the Confederation of Labour “Podkrepa” - examined 42 persons, announced 1 person;
- ✓ Members of the Central Electoral Committee for local elections 2007 - examined 17 persons, announced 2 persons;
- ✓ Candidates for mayors and municipal councilors in local elections 2007 - examined more than 44 000 persons, announced 1360 persons;
- ✓ Candidates for mayors and municipal councilors in the partial elections on 16th February 2008 - examined 47 persons, announced 1 person;

Дела по документи Acts on documents

- ✓ кандидати за кметове за частични избори на 12.04.2008 г. - обявено 1 лице;
- ✓ членове на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране – проверени 64 лица, не е установена принадлежност;
- ✓ членове на Държавната комисия по сигурността на информацията – проверени 32 лица, обявени 4 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения – проверени 114 лица, обявени 7 лица;
- ✓ кандидати за кметове в избори на 07.06.2008 г. и за общински съветници в община Сандански – проверени 346 лица, обявени 3 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция "Архиви"- проверени 213 лица, обявени 16 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция за българите в чужбина – проверени 24 лица, обявени 6 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция за закрила на детето – проверени 45 лица, не е установена принадлежност;
- ✓ членове на Държавната агенция за младежта и спорта – проверени 153 лица, обявени 7 лица;
- ✓ членове на Държавната комисия по стокови борси и тържищата - проверени 23 лица, обявено 1 лице;
- ✓ Prime ministers, deputy prime ministers, ministers, deputy ministers - examined 673 persons, announced 117 persons;
- ✓ Candidates for municipal councilors and mayors, local elections 2007 – announced 2 persons;
- ✓ Candidates for mayors in the partial elections on 12th April 2008 – announced 1 person;
- ✓ Members of the State Energy and Water Regulatory Commission - examined 64 persons, no affiliation announced;
- ✓ Members of the State Commission on Information Security - examined 32 persons, announced 4 persons;
- ✓ Members of the State Agency for Information Technology and Communications - examined 114 persons, announced 7 persons;
- ✓ Candidates for mayors in the elections on 7th June 2008 and for municipal councillors in Sandanski Municipality - examined 346 persons, announced 3 persons;
- ✓ Members of the Archives State Agency - examined 213 persons, announced 16 persons;
- ✓ Members of the State Agency for Bulgarians Abroad - examined 24 persons, announced 6 persons;
- ✓ Members of the State Agency for Child Protection - examined 45 persons, no affiliation announced;
- ✓ Members of the State Agency for Youth and Sports - examined 153 persons, announced 7 persons;
- ✓ Members of the State Commission on Commodity Exchange and Wholesale Markets - examined 23 persons, announced 1 person;
- ✓ Members of the State Agency for Refugees - examined 59 persons, announced 10 persons;
- ✓ Persons registered for taking part in the elections on 21th June 2008 - examined 278 persons, announced 3 persons;

Проверка в справочната картотека на комисията
Checking the reference card-index of the Commission

- ✓ членове на Държавната агенция за бежанците – проверени 59 лица, обявени 10 лица;
- ✓ регистрирани лица за участие в избори на 21.06.2008 г. – проверени 278 лица, обявени 3 лица;
- ✓ проверка на лица по чл. 3, ал. 1, т. 7 – съдии – проверени 1782, обявени 22 лица;
- ✓ регистрирани лица за участие в избори на 05.07.2008 г. за кмет на кметство – проверени 4 лица, обявено 1 лице;
- ✓ членове на Националния статистически институт – проверени 663 лица, обявени 15 лица;
- ✓ министри и заместник-министри – проверени 7 лица, обявени 3 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ - проверени 282 лица, обявени 17 лица;
- ✓ Examination of the persons under art. 3, para 1, i. 7 – judges - examined 1782 persons, announced 22 persons;
- ✓ Persons registered for taking part in the elections on 5th July 2008 for the position of mayor of a municipality - examined 4 persons, announced 1 person;
- ✓ Members of the National Statistical Institute - examined 663 persons, announced 15 persons;
- ✓ Ministers and deputy-ministers - examined 7 persons, announced 3 persons;
- ✓ Members of the State Agency “State Reserve and War-Time Stocks”- examined 282 persons, announced 17 persons;
- ✓ Members of the State Forestry Agency - examined 746 persons, announced 61 persons;

Дела по документи Acts on documents

- ✓ членове на Държавната агенция по горите – проверени 746 лица, обявени 61 лица;
- ✓ регистрирани лица за участие за изборите на 11.10. 2008 г. - проверени 177 лица, обявени 4 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция за бежанците – проверени 59 лица, обявено 1 лице;
- ✓ членове на Съвета за електронни медии - проверени 56 лица, обявени 5 лица;
- ✓ членове на Българска телеграфна агенция – проверени 71 лица, обявени 21 лица;
- ✓ Комисия за защита на конкуренцията – проверени 60 лица, обявени 4 лица;
- ✓ членове на Държавната агенция по туризма – проверени 95 лица, обявени 14 лица;
- ✓ Българска национална телевизия – проверени 484 лица, обявени 37 лица;
- ✓ членове на ръководството на БНТ – допълнително обявено 1 лице;
- ✓ БНР – проверени 718 лица, обявени 67 лица;
- ✓ БНТ – допълнително проверени 44 лица, обявени 6 лица;
- ✓ регистрирани лица от изборителните комисии за участие в местни избори на 21.02.2009 г. – проверени 23 лица, обявено 1 лице.
- ✓ членове на Държавната комисия по хазарта – проверени 46 лица, обявени 3 лица.
- ✓ Persons registered for taking part in the elections on 11 October 2008 - examined 177 persons, announced 4 persons;
- ✓ Members of the State Agency for Refugees – examined 59 persons, 1 person announced;
- ✓ Members of the Council for Electronic Media - examined 56 persons, announced 5 persons;
- ✓ Members of the Bulgarian News Agency - examined 71 persons, announced 21 persons;
- ✓ Commission for Protection of Competition - examined 60 persons, announced 4 persons;
- ✓ Members of the State Tourism Agency - examined 95 persons, announced 14 persons;
- ✓ Bulgarian National Television - examined 484 persons, announced 37 persons;
- ✓ Members of the management of the Bulgarian National Television – 1 person announced in addition;
- ✓ Bulgarian National Radio – examined 718 persons, announced 67 persons;
- ✓ Bulgarian National Television – 44 persons more subjected to investigation, announced 6 persons;
- ✓ Persons from the electoral committees registered for taking part in the local elections on 21 February 2009 - examined 23 persons, announced 1 person.
- ✓ Members of the State Commission on Gambling - examined 46 persons, announced 3 persons.

До март 2009 г. комисията е приела 59 решения за установяване и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. За всеки отделен случай тя се произнася въз основа на непосредствено запознаване с оригиналните документи за лицата. При необходимост извършва допълнителни проверки в архивохранилищата и изслушва оперативни работници. Независимо от някои негативни реакции на засегнати лица и кръгове по отношение на

Up to March 2009 the Committee accepted 59 decisions for determination and announcement of affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army. The Committee reports separately for each case on the grounds of close investigation of the original documents of the persons. If needed, the Commission may carry out additional examination at the archives depositories and listen to operational workers.

Irrespective of some negative reactions of affected

закона и стриктното му прилагане, като цяло комисията получава обществена и медийна подкрепа за своята работа. За засиления интерес може да се съди и по огромния брой от посещенията в сайта на комисията www.comdos.bg.

Основен приоритет в работата на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е изграждането на централизиран архив на документите на ДС и на разузнавателните служби на БНА, създадени в периода от 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г. От началото на своята дейност комисията постоянно приема документи от органите по чл.16, ал.1 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия с цел извършване на проверки, изготвяне на решения на комисията и удовлетворяване на заявления на граждани, журналисти и изследователи. Постъпилите в комисията архивни материали се съхраняват в съвременен оборудван архивохранилища в сградата на ул. „Врабча“ 1 при специален контрол за сигурност.

persons and circles with regard to the Act and its strict application, as a whole the Committee is supported in its work by society and by the media. The growing interest is also evidenced by the huge number of visits to the Committee's Internet site www.comdos.bg.

The main priority in the work of the Committee on Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army is the establishment of centralised archives for the documents of the State Security and of the intelligence services of the Bulgarian National Army, which were created over the period 9th September 1944 – 16 July 1991.

Since the start of its activity the Committee has continuously been accepting documents from the bodies under art. 16, para 1 of Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army Act with the purpose of making examinations, drawing up decisions and satisfying requests submitted by citizens, journalists, and researchers. The archive materials that have been submitted to the Committee are stored in archive

Дела по документи Acts on documents

След решение на Министерски съвет на Комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия бяха предоставени сгради в Банкя за архивохранилища на основния масив от документи. Проведена бе специална обществена поръчка и се пристъпи към извършване на реконструкция на сградния фонд.

В края на 2008 г. приключи събирането на справочния апарат от дирекция „Информация и архив“ на Министерството на вътрешните работи. Приет е справочният апарат на отдел човешки ресурси на МВР. В момента върви процес на предаване и приемане на справочния апарат и делата от архива на Националната разузнавателна служба и от архива на Националната служба за охрана. Извършва се систематизация и архивна обработка на документите от Националната следствена служба и от Военното контраразузнаване. Приемат се базата данни и документите, съхранявани в Държавна агенция „Архиви“. Предстои приемането на архивните документи от регионалните служби на МВР, масивите от документи от оперативния, служебния и партийния архив на МВР, оставащата част от архивните документи от Националната разузнавателна служба, от Служба „Военна информация“ на Министерството на отбраната, от Министерството на правосъдието, от Държавната агенция „Национална сигурност“ и от Министерството на външните работи. Приетите архивни документи се систематизират и обработват съобразно съвременните нормативни изисквания, изготвя се научно-справочен апарат и се предприемат действия за създаване на застрахователен фонд на документите.

В съответствие с модерните правила в архивните дейности се извършва цялостна дигитализация и цифровизация на приеманите документи, въвежда се и се поддържа единен електронен регистър на лицата и на делата в автоматизираната информационна система на централизирания архив.

depositories equipped to the highest modern standards in the building at 1 Vrabcha str. under special security control.

Following a decision of the Council of Ministers, the Committee on Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army was equipped with buildings in Bankya to be used for archive depositories for the main bulk of documents. A special public procurement procedure was opened and the reconstruction of the buildings was initiated.

The collection of the reference materials from the Information and Archives Directorate at the Ministry of Interior was finalised at the end of 2008. The reference materials of the Human Resources Department at the Ministry of Interior were accepted. Currently there is a procedure for handing over and acceptance of the reference materials and files from the archives of National Intelligence Service and from the archives of the National Service for Protection. Systematization and processing of the documents of the National Investigation Service and of the Military Counter-Intelligence are carried out. The database and the documents kept at the Archives State Agency are accepted. The archive documents from the regional units of the Ministry of Interior, the batches of documents from the operational, official and party archives of the Ministry of Interior are to be accepted as well as the remaining part of the archive documents of the National Intelligence Service, of the Military Information Department at the Ministry of Defence, the Ministry of Justice, the National Security State Agency and of the Ministry of Foreign Affairs.

The accepted archive documents are systematised and processed in accordance with the modern normative requirements, a scientific-reference body is established and activities for the creation of an insurance fund for the documents are undertaken.

В дейността си Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия се ръководи от принципа на пълна откритост. Съгласно правомощията си по закон тя осъществява публична и международна дейност.

Съгласно чл. 14 от Закона за досиетата комисията издава бюлетин, в който публикува информацията за своята дейност и за взетите решения. В него се включват и докладите, с които тя се отчита пред Народното събрание. За разглеждания период Комисията по досиетата е издала два бюлетина и една брошура, която на популярен език разказва за мотивацията на членовете ѝ, за извършената работа, за достъпа на гражданите до архивните документи, за оценката на обществото.

In accordance with modern rules in archive activities, the accepted documents are subjected to thorough digitalisation; a unified electronic register for persons and files in the automated information system of the Centralised Archives is introduced and maintained. The activity of the Committee on Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army is based on the principle of absolute openness. In accordance with its powers granted by law, the Committee carries out public and international activities.

In keeping with article 14 of the law for fills the committee issues a bulletin, in which it publishes information about its activity and the decisions taken. This bulletin includes the reports which the committee renders in front of the National Assembly, as well. For the period dis-

Дела по документи Acts on documents

По време на изслушването в Европейския парламент, 18 септември 2008 г.
During the hearing in the European Parliament, 18th September 2008

На посещение в Националния съвет за проучване архивите на Секуритате – Букурещ, януари 2009 г.
Visit to the National council for the study of the Securitate archives – Bucharest, January 2009

На посещение във Федералния комитет на архивите на службите към Държавна сигурност на бившата ГДР – Берлин, февруари 2009 г.
Visit to the BSTU, Berlin, February 2009.

На посещение в Института за национална памет в Полша, 7 ноември 2008 г.
Visit to the Institute for National Memory, Poland, 7th November 2008.

По повод първата година от създаването си комисията организира конференция с международно участие на тема: „Една година комисия по досиетата – обществени очаквания, нагласи и проблеми“. Изявата бе уважена от голям брой представители на държавни институции, политически партии, неправителствени организации, общественици и граждани. Подчертан интерес предизвика дискусиата около темата „Законът по досиетата и националната сигурност“. Своя опит по отварянето на тайните архиви и обществената реакция споделиха гостите от Германия, Полша,

cussed the committee for the files has issued two bulletins and one brochure, in which, using everyday popular language it tells about the motivation of its members, about the work done, about the access of citizens to the archive files, about the assessment of the society. On the occasion of the first year of its establishment the Committee organised a conference with international participation under the motto: “One year Commission on Dossiers – public expectations, attitudes and issues”. The event was visited by many participants, representatives of state institutions, political parties, NGOs, public figures and citizens. The discussion on the topic “Dossiers Act and the National Security” was considered particularly

По време на подписването на „Европейската мрежа“, Берлин, 16 декември 2008 г. В средата Мариане Биртлер, пълномощник на германското правителство за документите на някогашното Министерство за сигурността на ГДР – ЩАЗИ, в края, в дясно - Евтим Костадинов, председател на българската Комисия по досиетата

The signing of the “European Network” foundation paper in Berlin, December 16, 2008. Marianne Birthler (in the middle), the authorized representative of the German Government in charge of the secret files of GDR’s Ministry of State Security (Stasi), Evtim Kostadinov - chairman of Commission on the secret files, at the right end of the table

Словакия и Словения.

На 18 септември 2008 г. и на 18 март 2009 г. в Европейския парламент в Брюксел се състояха публични изслушвания по темата за тоталитарните режими и отварянето на досиетата в Източна Европа. От българска страна участваха председателят на комисията Евтим Костадинов и Екатерина Бончева, член на комисията.

В Берлин на 16 декември 2008 г. председателят на комисията Евтим Костадинов с подписа си се присъедини към „Европейската мрежа за съхранение на архивите“, в която участват сродните институции на 7 страни от бившия Източен блок.

В рамките на установените партньорски отношения малки делегации от членове и експерти на комисията посетиха архивите в Полша, Чехия, Румъния и Германия.

Членове на комисията са постоянни участници в конференции, семинари и дискусии, свързани с ролята и мястото на архивите на бившите тайни служби в историята.

interesting. The guests from Germany, Poland, Slovakia and Slovenia shared their experience in the opening of the secret archives.

„Totalitarian Regimes and the Disclosure of the Records in Eastern Europe“ was the topic of the public hearings which took place at the European Parliament in Brussels on 18th September 2008 and March 18th, 2009. Bulgaria was represented by Evtim Kostadinov, Chairman of the Committee and by Ekaterina Boncheva, a member of the Committee.

The Chairman of the Committee Evtim Kostadinov, by placing his signature, joined the European Network for Storage of Archives, which includes related institutions of 7 countries of the former Eastern block, on 16th December 2008 in Berlin.

Within the frame of the established partnerships, small delegations of Committee members and experts visited the archives in Poland, The Czech Republic, Romania, and Germany.

The Committee members are permanent participants in conferences, seminars and discussions connected with the historic role and place of the archives of the former secret services.

Достъпът до документи

Access to the secret files

В приемната на комисията ще бъдете изслушани търпеливо и ще се запознаете с реда за достъп до документите

The receptionists of the Commission listen attentively to the visitors and inform them of the procedure of access to the files

В член първи, алинея първа от закона, по който работи Комисията за досиетата, е записано, че „този закон урежда реда за достъп, разкриване, използване“ на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Не случайно законодателят е поставил акцент на достъпа до архивните дела. Идеята е тези документи не само да бъдат съхранени за историята, но хората – били те обекти или субекти на бившите тайни служби, да разберат онази скрита истина за тях самите, която може би е очертала посоката на техния житейски път. Ето защо още след избора на комисията побързахме да направим читалня, в която гражданите да могат да се запознават с документите. Две години нашата читалня е с отворени врати за всеки, проявил желание да прелиства жълтите папки. Над 4500 души вече са се възползвали от предоставеното им по закон право.

От юни 2008 година в Комисията за достъп и разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна

Article 1, paragraph 1 of the Act regulating the functions of the Commission on the secret files reads that "...the Act regulates the procedures of access, declassification, use..." of the documents of the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army. The legislator intentionally lays emphasis on the access to the files. The idea is not only to save these documents for history but also to let the people who were either targeted or involved with the secret services learn the hidden truth about themselves, which may have predestined their lives. Right after the Commission was voted in parliament, we set up the reading-room for the people to familiarize themselves with the documents. For two years now, our reading-room has stayed always open to all who are interested in going through the old files. More than 4 500 visitors have availed themselves of their right under the law.

Since June 2008 the Commission for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence

сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е обособена приемна, в която наши служители посрещат лицата, които са решили да поискат достъп до материалите, съхранявани в архива на бившите тайни служби. Внимателно изслушват гражданите и ги консултират при тяхното желание да се възползват от разпоредбите на Закона за достъп и разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия и на Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица.

До началото на март 2009 година са подадени над 3000 заявления от граждани, които са отправили искане да бъдат издирени материали, доказващи наложени репресивни мерки спрямо тях и и/или техни близки.

За да улесним гражданите, на сайта на комисията на български и английски език са качени всички бланки, с които работим. Така те сами могат да отправят исканията си и по електронен път. В новата ни читалня посетителите ѝ имат възможност в приятна обстановка да се запознаят с

Services of the Bulgarian National Army has its own visitors' office where our receptionists meet the people requesting access to the classified material contained in the files of the former secret services. They listen patiently to the visitors and advise them on how to make use of the provisions of the Act on Access to and Declassification of the Records and on Disclosure of Involvement of Bulgarian Nationals With the Former State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian People's Army, and the Political and Civil Rehabilitation of Victims of Repression Act.

By early March 2009, there have been submitted more than 3000 requests by Bulgarians who ask for tracking down documents which evidence repressions committed against them or and/or family members.

To offer better service, the Commission uploaded on its site all its forms, both in Bulgarian and English, so that claimants may apply electronically.

In our new reading-room the visitors can read the

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ КЪМ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА АРМИЯ

ДО
КРДОПБГДСРСБНА

ЗАЯВЛЕНИЕ

От /име, презиме, фамилия/
издадена на
Лична карта №
Живуша в /град, село, ул., блок, вход, ап., п.к., телефон/
Дата на раждане Место на раждане /село / град, община, област/
ЕГН

На основание чл.31, ал.1, т.1 и т.2 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, моля да ми бъде осигурен достъп до всички документи, събирани за мен.

.....
/подпис/
.....
/град, дата, месец, година/

ANNEX №1

COMMISSION FOR DISCLOSING THE DOCUMENTS AND ANNOUNCING AFFILIATION OF BULGARIAN CITIZENS TO THE STATE SECURITY AND THE INTELLIGENCE SERVICES OF THE BULGARIAN NATIONAL ARMY

TO
THE COMMISSION ON...

APPLICATION

From
ID Card No. (name, middle name, family name)
Address issued on By
Date of birth (city, village, street, block, entr., apt., p.o. box, phone)
Place of birth
PIN (city, village, district, region)

In compliance with Art.31, para 1, i.i.1 and 2 of the Act on the access to and disclosing of the documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army, I request hereby to be granted access to the complete documentation accumulated so far in my regard.

.....
(city, day, month, year)

Достъпът до документи Access to the secret files

исканите материали, без да бъдат ограничавани. Много от гражданите желаят и получават копия от досиетата си. До разглеждания период направените копия на документи възлизат на над 20 000 листа.

През втората година от разсекретяването на архивни единици наблюдаваме засилен интерес към документите от страна на изследователи и публицисти. Те се ориентират повече към запознаване със служебните архиви, към дейността на тайните служби, към техните структури, към механизма на вербуване и използване на агентурния апарат. На книжния пазар вече са факт и първите книги, написани въз основа на материали, съхранявани в нашия архив. Появиха се и заявления за достъп до документи и от страна на чуждестранни изследователи. Те търсят документални следи за определени събития от близкото минало, получили широк международен отзвук, за да открият как те са били интерпретирани в папките на специалните служби.

Близо година в една от големите телевизии всяка неделя се излъчва двадесетминутно документално предаване, което изцяло е посветено на Държавна сигурност - на хората, работили в нея и за нея, на лицата, разработвани и следени от нея. След решенията на комисията, свързани с оповестяването на принадлежност на публични личности към структурите на бившите тайни служби, интересът на медиите винаги е огромен. Всяко едно решение получава широк отзвук. Седмици наред коментарите по информацията, съхранена в архивните дела, заемат водещо място на страниците на печатните издания.

В работата си комисията полага усилия да бъде в максимална полза на изследователите и журналистите. Засиленият интерес от тяхна страна ни накарва в спешен порядък да се заемем със задачата да започнем качването на електронен носител на научно-справочния апарат, който допълнително да ги улесни в тяхната издирвателска дейност, като ги ориентира тематично.

requested documents in a pleasant environment and without any limitations. Many ask for copies of the files. Until now we have provided over 20 000 pages of copied documents.

In the second year after the declassification of the files, we notice a growing interest among researchers and publicists. Their interest is mostly channeled to the official archives of the secret services, to their activities and their internal structures, as well as to the mechanisms of recruiting and using the agents. The first publications based on materials from our archive already appeared on the book market. Foreign researchers also requested access to our files. They look for documents related to certain events from the recent past which reverberated internationally and are interested in the way these events were interpreted by the special services.

For almost a year now, one of the major TV channels in Bulgaria shows every Sunday a 20-minute programme telling the story of the former State Security, of the people who worked in it and for it, as well as of those investigated and watched by it.

There is an enormous media interest after every decision of the Commission which announces the affiliation of public figures to the structures of the former secret services. Every decision is broadly publicized. The commentaries on the information released from the classified files keep a central place in the media coverage for weeks.

In its work, the Commission endeavours to be of maximum use to researchers and journalists. Their growing interest urged us to begin uploading the research reference data, which will facilitate their own research work by offering them on-line thematic guidance.

Четящият човек

The Reader

Интересът към документите на бившите тайни служби от страна на изследователи и журналисти все повече се засилва

Researchers and journalists take a growing interest in the documents of the former secret services

Ако открянете вратата на читалнята на ул. „Врабча“ 1, не може да не забележите, че бюрата ѝ винаги са заети. Редом четат и хора, преследвани някога от тайните служби, и хора, сътрудничели им, и щатни офицери, и изследователи, заели се с нелеката задача да осветлят поредната забулена в загадки страница от близката ни история. Реакциите на хората, набрали смелост да прелистват пожълтелите папки, отрупани с печати за секретност, са различни. Любопитното е, че не репресираните и потърпевшите, а сътрудниците на бившите тайни служби първи пожелаха да се разровят из архивните документи, за да разберат доколко с написаното в тях се осветлява тайната страница от живота им.

Поведението на по-голямата част от нещатните и секретните сътрудници на бившата Държавна сигурност е запазването на пълно мълчание и избягването на каквито и да било коментари. Срещат се и такива, които търсят оправдание за постъпките си в поведението на други лица, в системата, в контекста на историческото време. Не са редки слу-

When one pulls ajar the door to the reading-room in 1, Vrabcha St, the first thing to notice are the reading-desks with people using them all the time. Among the readers, there is everybody - both those who were persecuted by the secret services, and their collaborators, and staff officers, and researchers working on the hard task to shed light on certain pages from our recent history which have long remained shrouded in mystery.

The people who venture to peruse the pages turned yellow with age and abundantly stamped as classified reveal different reactions. It is curious that the secret service collaborators were the first to come and rummage among the files to find out the extent to which their secret lives had been made public.

Most of the non-staff and secret collaborators of the former State Security stick to blank silence and avoid any comment. There are some who try to exonerate themselves with others, with

Четящият човек The Reader

чете, при които агенти на бившите тайни служби категорично отричат каквото и да било сътрудничество. Така най-често реагират хора, които са на публични длъжности. Някои твърдят, че никога не е искано тяхното съгласие за сътрудничество и настояват имената им да бъдат извадени от решението на комисията. Имаше дори случай, когато кандидат за общински съветник доведе вербувания го оперативен работник, за да му разясни как точно е оформил делото му. Срещат се бивши сътрудници, които идват в комисията с увереността, че досието им е унищожено. В това вероятно са ги убеждавали години наред точно хората, които някога са ги вербували. Обикновено именно тези хора, прочитайки досието си, изпадат в паника. Някои от тях дори не съумяват да си сдържат нервите.

По-голям е броят на гражданите, които са били обекти на тайните служби. При досега им с документите те често реагират твърде емоционално. Понякога колегите ни стават свидетели на истински драми, особено когато гражданите откриват, че за тях са донасяли много скъпи до сърцето им хора. Едни се опитват да разберат и оправдаят постъпките на своите близки. Казват: „Те са били принудени от обстоятелствата.“ Други обаче са толкова изненадани, че буквално не знаят как да реагират, по какъв начин да продължат отношенията си с тези свои роднини и приятели. Трети направо заявяват, че ще търсят отговорност в съда от своите тайни екзекутори.

Не всички обаче се разтрисат от това, което четат в досиетата си. По-прагматичните читатели веднага се ориентират как биха могли да използват написаното като доказателствен материал, който да им отвори затворени врати, да ги оневини при съдебни спорове, при обжалване на присъди.

Не е малък процентът и на гражданите, които идват в читалнята, за да открият причините за своето драматично минало. Те все още не могат да си отговорят на въпроса: „Защо бях толкова жестоко репресиран от службите?“ Обидата у тези хора е толкова голяма, че се случва да рефлектира като недоверие дори към членовете на Комисията по досиетата и към нейната работа. Те често са агресивни, неудовлетворени от живота си. Това ни мотивира да бъдем пределно търпеливи, да водим спокоен разговор, да отговаряме аргументирано и максимално изчерпателно, дори допълнително да

the system or with the historical period. There are a number of cases when agents of the former secret services would firmly deny any affiliation. This is the usual reaction of people in public office. Some sustain that nobody ever asked of their consent to collaborate and insist that their names be taken out of the Commission's decisions. There was even a situation when a person running for member of municipal council brought along with him the secret service inspector who had recruited him and insisted that he explained how exactly he had compiled his file. There are former agents who are fully convinced that their files had been destroyed, as they must have been led to believe by the recruiting officers themselves. Such people, upon reading their files, panic. Some even lose control.

The Bulgarians who were the target of the secret services represent a much larger number of the visitors. They often react very emotionally to the documents. At times, our colleagues witness real tragedies, especially when people find out that their own friends and relatives had reported on them. Some try to understand and justify the behavior of their closest ones and believe they had been forced by the circumstances. Others, though, are so shocked that they do not know how to react and how to communicate in the future with their relatives and friends. Yet others claim that they will take them to court and demand retribution for their secret executioners.

Not everybody, though, is shocked by the reading. More pragmatic readers are rather quick in finding a way to use the information as evidence which may open closed doors or be used in litigation or court appeal.

There is a sizeable number of Bulgarians who come to the reading-room to look for the reasons for their personal tragedies. They are still looking for an explanation of their cruel persecution by the secret services. These people have such a profound bitterness in themselves that they distrust the members of the Commission on the secret files and its work. Oftentimes they are aggressive and unhappy in life.

In such cases, the Commission members show extreme

ги запознаваме със закона, за да се убедят сами, че са сбъркали в преценките си.

След ровене в архивните папки, разбира се, има и разочаровани. Те са били убедени, че са били обекти на някогашните тайни служби, а сега с изненада установяват, че имената им липсват в каквито и да било картотеки. „Не е възможно да нямам досие“, убедени са много българи от по-старото поколение, които често търсят оправдание за неуспехите си през годините, свързвайки ги с дейността на ДС. Когато установят, че службите не са се интересували от тях, направо страдат, защото не могат да си простят, че през всичкото това време са живеели в страх. И когато такъв човек, изживяващ се като жертва на комунизма, не открие своето досие, започва да обвинява членовете на комисията, че са му го унищожили. Някои дори подозират, че в бъдеще биха могли да ги манипулират с някакви „документи“.

Редовни посетители в приемната на комисията са лицата, които искат удостоверения за политическа и гражданска реабилитация. Когато обаче си получат удостоверенията някои направо не скриват разочарованието си от съдържанието в тях. Най-голямо е недоволството им, когато деянията им са тълкувани като криминални, а не като политически.

Има и такива, които не се интересуват какво пише в папките за тях, а искат само документ, че са били репресирани, за да получат парично обезщетение.

Обикновено е доста интересно поведението на хората с дебелите досиета. Те така се прехласват в написаното за тях, че с гордост заявяват, че са готови да седнат и да пишат книги.

И когато говорим за четящите хора, не е редно да пропуснем журналистите, които след публикуване на решения от комисията буквално се редят на опашка. Често са припрени, нетърпеливи в желанието си да произведат сензация. За нас, разбира се, не това е най-важното. Удовлетворението ни идва от факта, че броят на публицистите, заели се със задълбочено изследване на архивните документи, нараства. Интересът на историците също се увеличава. Мнозина от тях вече са чели не малко документи в архивите на МВР и в държавния исторически архив. Днес те идват при нас, за да донаредят своя изследователски пъзел.

patience and carry out a quiet and detailed discussion with them, providing all the information and facts they may need, explaining them the law as well, in order to bring down the level of mistrust.

Some leave the reading-room disappointed. Such people are convinced of having been targeted by the former secret services. Having gone through the files, they are surprised that they cannot find their names in the registers. Many Bulgarians of the older generation who tend to explain their personal failures with the State Security do not believe that there is no file on them. Some even suffer over the fact that the secret services had no interest in them while they spent their entire lives in fear. Such individuals who used to perceive themselves as victims of communism may even go to the extent of accusing the Commission of having destroyed their files. Others suspect that they may be blackmailed in the future with such “files”.

The Commission is regularly visited by people requesting certificates of political and civil vindication. Many of them, though, are disappointed with the text of the certificate, especially when their acts are qualified as criminal and not political.

There are also people who show no interest in the file contents and only request a certificate of persecution to get the financial compensation.

It is interesting to observe the reactions of the people with the big files. They are so fascinated with the contents that they proudly claim to be ready to start writing novels on the subject.

While describing the readers, we should definitely mention the journalists who queue in long lines at the reading-room after every Commission decision. They are usually in a hurry, rather brisk and impatient in their desire to make a scoop. This is not the important thing for us. We are happy that there is a growing number of researchers eager to analyze in depth the archives. The interest of historians is also growing. Many of them have already gone through a vast number of documents in the archives of the Ministry of Interior and the State History Archives. Now they are coming to us in order to figure out the historical puzzle.

Погледът на обществото*

Според анализаторите пътят към масовизация на интереса към работата на комисията от тук нататък минава през запазване на територия в историята и предизвикване интерес към архива на комисията.

Трябва да стане ясно, че това, което днес се прави от комисията, е мисия с историческа ценност и стойност.

Тогава, когато новите поколения погледнат на работата на комисията като на сериозен принос към най-новата българска история, ще може да се разчита и на по-масов интерес сред неизкушените по темата българи.

Втора поредна година Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия търси оценка за дейността си, изследвайки нагласите на общественото мнение. При сравнителен анализ с предходната година не се наблюдава съществена разлика в резултатите. Коментарът на социолозите е, че когато една институция върши добре и главно спокойно работата си, това води до един спокоен и прагматичен избор на гледна точка от страна на гражданите. Усещането, че нещата най-после се случват води и до

намаляване с 6 пункта за една година на недоверието към работата на комисията

Прави впечатление, че малко над една трета са гражданите, които имат резерви към начина, по който работи комисията, проявяват по-скоро резерви към медийните интерпретации на нейните решения, отколкото към дейността ѝ. Образно казано, става дума за механизмите на огласяване на информацията и за последствията от решенията на комисията, което

*Резултати от национално представително изследване на Националния център за изследване на общественото мнение, проведено в периода 19-24 февруари 2009 г., интервюирани са 1000 пълнолетни лица в цялата страна

The public view*

In the analysts' view, the Commission may enhance public interest in its work by claiming its own terrain in the history of modern Bulgaria and drawing attention to its archives.

The Commission needs to send a clear message that it carries out a mission of historical value and importance.

It may count on stronger interest among those who remain indifferent on this topic only when the new generations evaluate its work as a serious contribution to the most recent Bulgarian history.

For a second year now, the Commission for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army has been seeking appraisal of its work through public opinion surveys. A comparative analysis of the results obtained in the two successive years does not reveal any serious differences. The sociologists' comment is that when an institution delivers well and smoothly, the public adopts a balanced and pragmatic attitude. The impression that things are finally coming into place leads to

a drop by 6 % in the level of mistrust over the past year.

It is to be noted that while those reserved to the work of the Commission are slightly over 1/3 of the interviewed, their reservations are related mostly to the media interpretations of its decisions, rather than to its activities. In other words, this is a reaction to the mechanisms

*Findings of a nation-wide representative opinion poll conducted by the National Center for Public Opinion Survey in the period 19-24 February, 2009 polling 1000 adults

трудно може да се възприеме като нейна вина или отговорност. Все още медиите в търсене на сензации, нерядко подгръват своите аудитории с некоректно представяне на фактите, преследвани от стремежа за предизвикване на скандали в сблъсъка между огласените имена и работата на комисията.

В сравнение с времето отпреди година в края на февруари 2009 г. социолозите регистрират намаляване на дела на хората, които не следят работата на Комисията по досиетата и които не четат нейните решения (71% на 56%). В същото време леко нараства и процентът на интересуващите се от информацията на комисията (от 17% на 20%). Интересуващите се са равномерно представени сред различни социални групи и обществени прослойки, като сред политически изкушените българи те са най-много сред привържениците на опозиционните партии - ДСБ, „Атака“ и ГЕРБ. Прави впечатление, че за последната година нараства делът на хората, които не знаят за съществуването и дейността на комисията (от 12% през пролетта на 2008 г. на 24% в края на февруари 2009 г.) Хората, които нямат представа от работата на Комисията по досиетата са предимно млади, необразовани и бедни.

Липсата на скандали около работата на комисията не привлича тяхното внимание

За маргиналните обществени прослойки комисията не решава жизненоважни проблеми и няма как да се пребори да е приоритет на тяхното внимание. Не представлява и част от тяхната ценностна ориентация, която е силно деформирана от приоритетите по оцеляването.

Това показва, че най-общо протича процес, при който се задълбочава пропастта между интересуващи се от работата и решенията на комисията и хората, които дори не крият, че не знаят за съществуването ѝ. Като се държи сметка за спокойното протичане на работата на комисията и безконфликтното представяне на нейните решения, става ясно, че комисията успява да задълбочи интереса към проблематиката там, където го има, но в същото време не привлича вниманието на незаинтересованите.

Изследването регистрира трайни и категорични нагласи по отношение на въпроса трябва ли да бъде огласена информацията за агентурното минало на всички публични лица у нас. Това е въпрос, който изисква трайно решение според половината от бълга-

of announcing the information and to the consequences of its decisions, which can hardly be interpreted as the Commission's fault or responsibility. In the search of sensational hits, the media continue to warm up their audiences with incorrect presentation of facts and to look for scandal in the inevitable clash between the announced names and the Commission. Compared to last year, at the end of February 2009, sociologists registered a decrease in the number of people who do not follow the work of the Commission and do not read its decisions (from 71% to 56%) At the same time, there is a slight increase in the percentage of those interested in the information from the Commission (from 17% to 20%). They are evenly present in various social groups. Among politically active Bulgarians, their number is much higher among the supporters of opposition parties – Movement for Strong Bulgaria, Ataka and GERB. It is to be noted that the past year witnessed an increase in the share of people who do not know of the Commission's existence and activities (from 12% to 24%). Those are generally young, uneducated and poor.

The lack of scandal in the Commission's activity does not draw their attention to it.

Marginal social groups do not believe that the Commission is engaged in resolving vital issues and it has no way of winning over their attention. The topic it deals with is not part of their set of values which is strongly distorted by survival priorities.

All of the above signals a process of deepening of the gap between those interested in the work and the decisions of the Commission and the groups who do not even conceal their ignorance about it. While appreciating the importance of the smooth functioning of the Commission and of avoiding conflict in the public presentation of its decisions, it should also be noted that the Commission succeeds in enhancing the interest in its work where it already exists but at the same time it fails to focus the attention of those who show no interest in it.

The survey registers durable and explicit trends

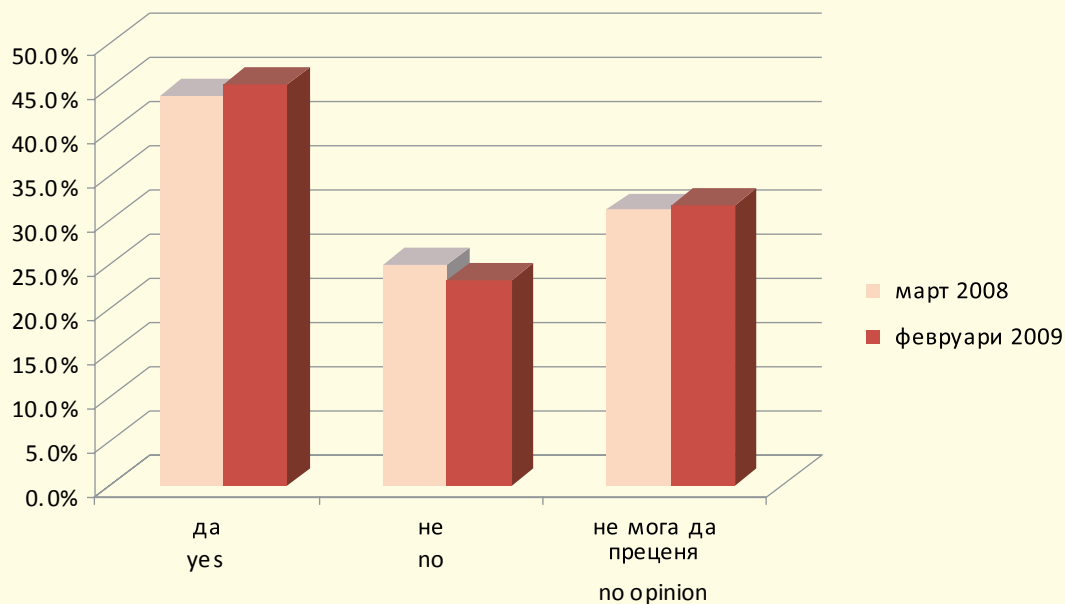
Погледът на обществото The public view

Графика 1

Chart 1

Смятате ли, че информацията за агентурното минало (принадлежност към бившата Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА) на всички публични лица трябва да бъде огласена?

Should the information about affiliation of all public figures to the former State Security and the intelligences services of the Bulgarian National Army be made public?

рите. Особено категорични в тази си позиция са столичаните и привържениците на опозиционните формации. (Графика 1)

Настоящото изследване регистрира благоприятна тенденция що се отнася до ръста в дела на българите, които са убедени, че лицата, които са били

**активни сътрудници на службите
нямат място във властта.**

Така мислят в момента 61% от сънародниците ни, като техният дял е с 3% повече от хората на подобно мнение преди година. Позицията е разпространена главно сред населението, което по своя демографски профил може да се

in the attitudes to the announcement of the affiliation of all public figures to the communist secret and intelligence services. Half of the Bulgarians demand a lasting solution of the problem. Sofia dwellers and the supporters of opposition parties hold a particularly explicit view on the matter. (Chart 1)

The survey registers a positive tendency of growth in the share of Bulgarians who believe that the individuals who were

actively involved with the secret services of the past should not hold public office.

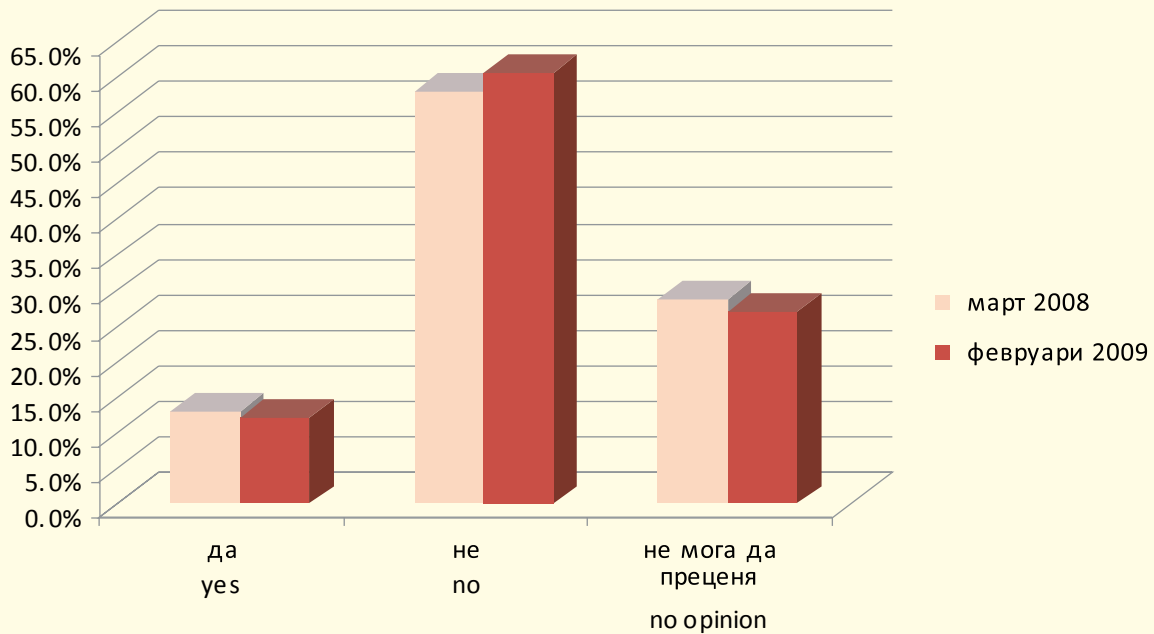
This is the view of 61% of the population, their share being 3% bigger now as compared to

Графика 2

Chart 2

Смятате ли, че лицата, които са с агентурно минало (свързани с бившата ДС и разузнавателните служби на БНА), трябва да участват във властта?

Should the persons affiliated to the former State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army take public office?

отнесе към елитните обществени прослойки – високообразовани хора, жители на столицата, трудово активни поколения на възраст 30-60 години.

Сред симпатизантите на БСП и на ДПС все още тезата за лишаване на сътрудниците на службите от властови позиции не успява да се наложи. 43% от избирателите на БСП в края на февруари 2009 г. се обявяват за това лицата, свързани със службите, да не заемат отговорни постове във властта, 32% от привържениците на ДПС са за ограничаване достъпа до властта на бившите сътрудници на службите. (Графика 2)

Според общественото мнение от създаването на комисията до момента има две ярко изразени групи от хора, които са реално заинтересова-

one year ago. This view is predominant mostly among elite groups – educated people, Sofia dwellers, actively employed generations of 30 to 60 years of age.

The supporters of the Bulgarian Socialist Party (BSP) and of the Movement for Rights and Freedoms (MRF) are still predominantly sceptical of the view that the individuals involved with the communist secret services should not be allowed to occupy public office. 43% of the BSP voters and 32% of the MRF supporters are in favour of limiting the access to power of those individuals. (Chart 2) In the public view, there are two clearly defined groups who have vested interest in the Commission's failure – certain government circles

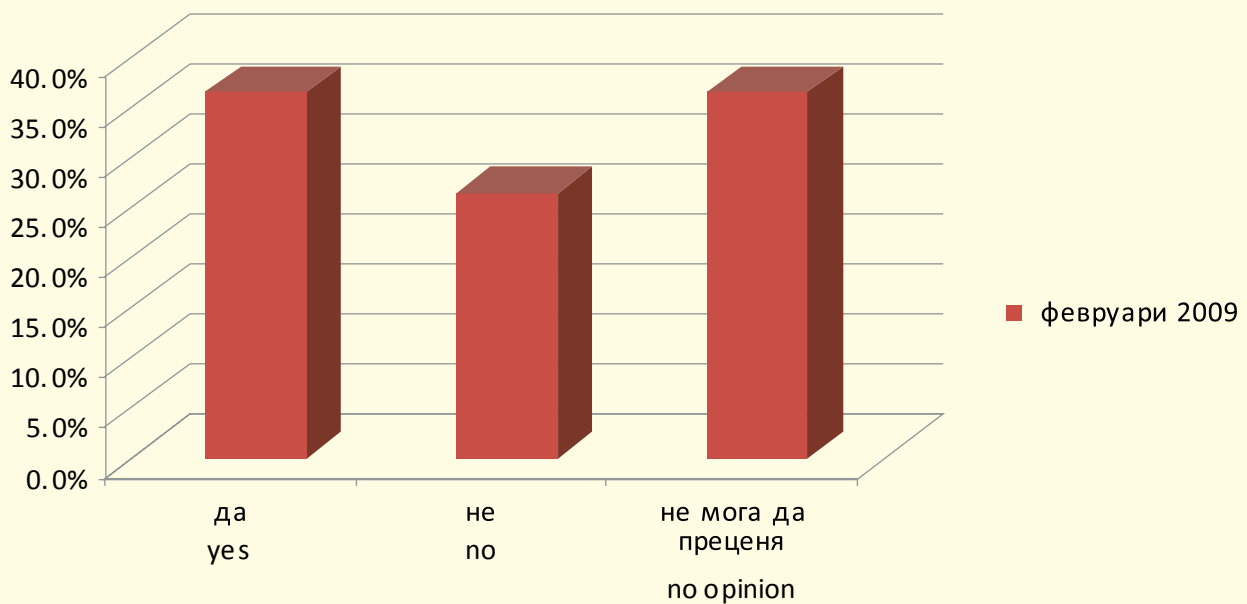
Погледът на обществото The public view

Графика 3

Chart 3

Смятате ли, че журналистите от частните медии трябва да бъдат проверявани от 1989 г. до днес, а не само от влизането в сила на Закона за досиетата?

Should the journalists from private media be checked as of 1989 and not only from the entry into force of the Act on the secret files?

ни от това Комисията по досиетата да не работи добре. Става дума за определени среди във властта, както и за бивши агенти на службите, които според хората не желаят да излязат на светло. Една пета от българите са на мнение, че на работата на комисията пречат конкретни интереси на част от управляващите политици.

Според 6% бившите агенти възпрепятстват дейността на Комисията по досиетата

в най-голяма степен. Подозрителността към властта остава непроменена в сравнение с периода от преди една година.

Темата за досиетата на журналистите (Графика 3) от частните медии поражда рефлексии в общественото мнение в посока на търсене на справедливост и

and former secret service agents who do not want to go public.

One-fifth of the Bulgarians are of the opinion that the work of the Commission is hampered by specific interests of some of the politicians in power.

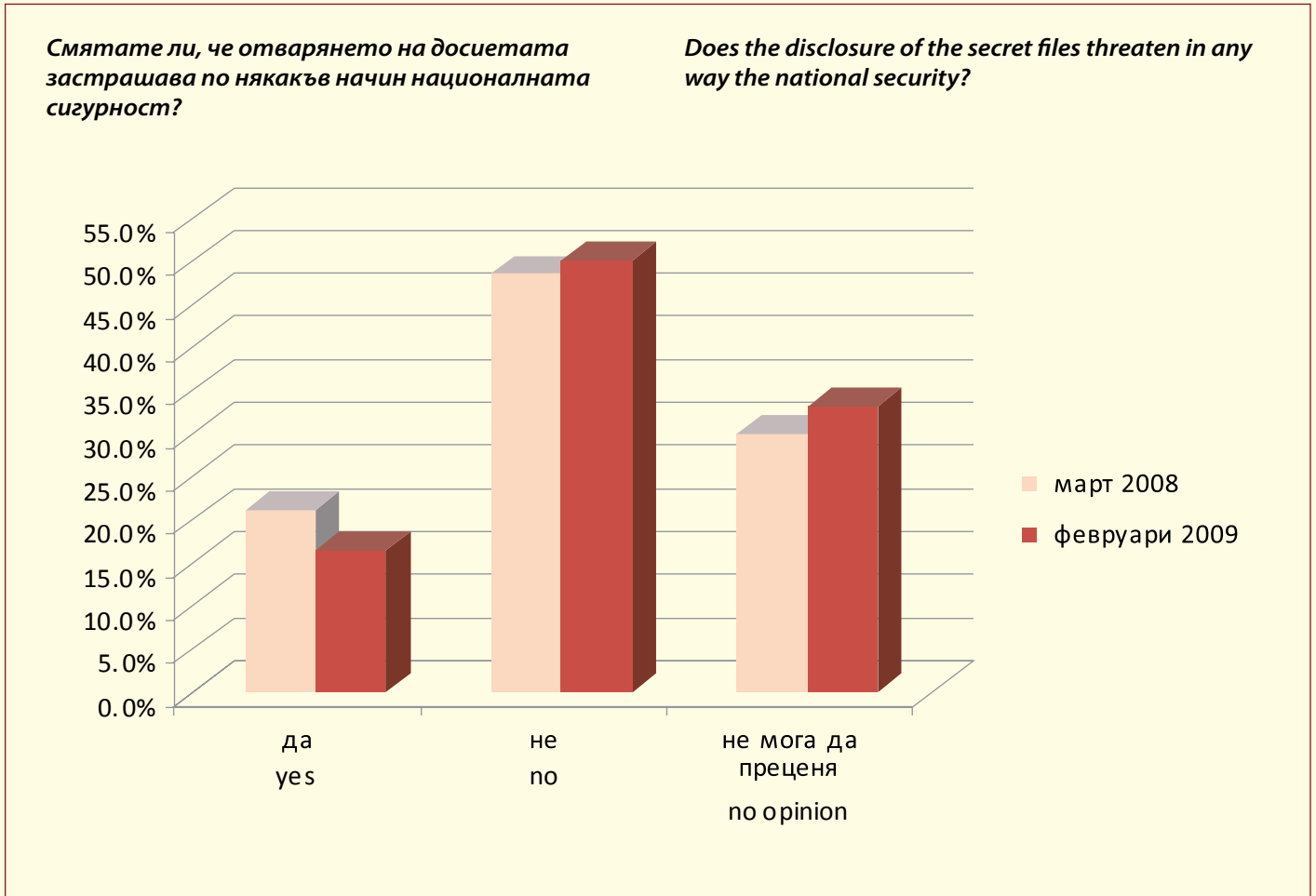
According to 6% of the polled, former secret service agents hamper the work of the Commission on the disclosure of the classified files.

The mistrust of the government remains unchanged as compared to the results of one year ago.

The topic of the files of journalists (Chart 3) from private media triggers a public desire

Графика 4

Chart 4

равенство между проверяваните. 37% от взелите участие в проучването са категорични, че журналистите от частните медии трябва да бъдат проверявани от 1989 г. до днес, а не само от момента на влизането на Закона за досиетата в сила. 27% са противници на подобна възможност, като сред тях преобладават възрастни хора и привърженици на партиите от управляващата коалиция.

Настоящото изследване регистрира положително промяна в преценката на българите за връзката между отварянето на досиетата и националната сигурност на страната (Графика 4). С цели 5 пункта намаляват предубедените към дейността на комисията, според които начинът, по който тя работи, застрашава националната сигурност на страната. Това е наистина пряк резултат от стила на работа

for fairness and even-handedness in the checks carried out by the Commission. 37% of the interviewed are of the opinion that the journalists from private media should be checked as of 1989 and not only for the period after the Act on the secret files entered into force. 27% are against and this is the group of the elderly and the supporters of the ruling coalition.

This survey registers a positive change in the Bulgarians' appreciation of the link between the disclosure of the secret files and the national security. (Chart 4) There is as much as 5% decrease of the prejudiced against the Commission who believe that its work puts at risk the national security of the country. This is a direct result

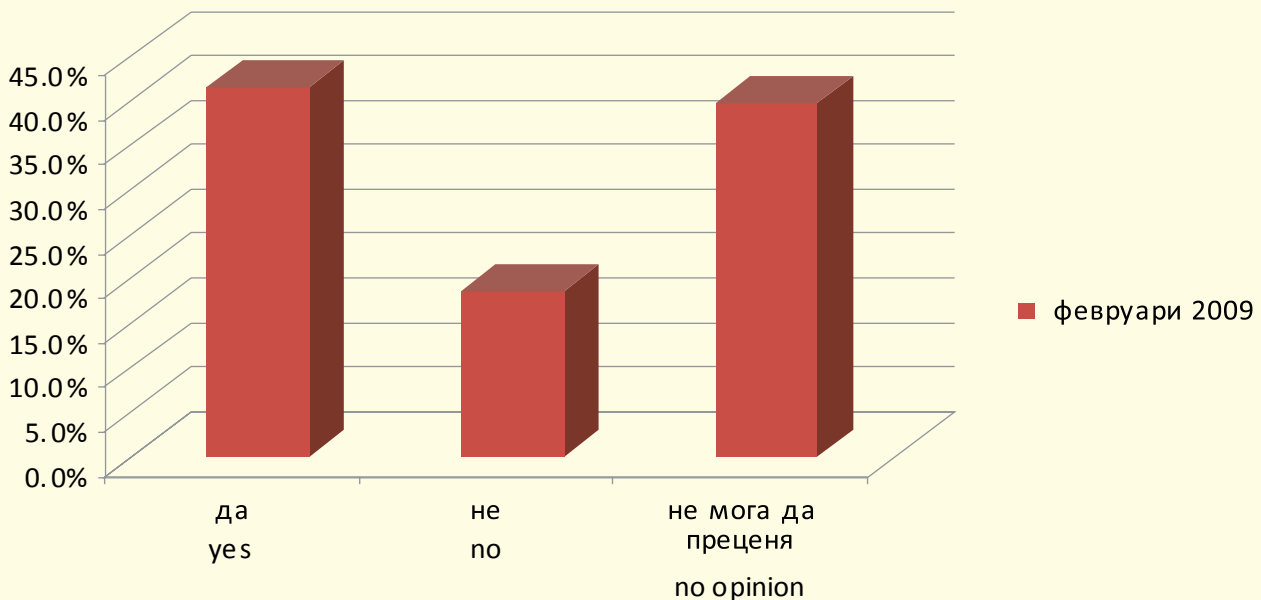
Погледът на обществото The public view

Графика 5

Chart 5

Важно ли е за националната ни история създаването на централизиран архив на документите на бившите тайни служби?

Is the building of a consolidated archive of the documents of the former secret services important for our history?

на комисията до момента, както и от степента на сработеност между нейните членове.

Тезата, че решенията на комисията застрашават националната сигурност, продължава да се отстоява главно от привържениците на управляващата коалиция.

Според 42% от участвалите в изследването на НЦИОМ Комисията по досиетата е длъжна да положи много усилия за изграждане на архив на документите на бившите тайни служби, който да остане в националната ни история като важен документален принос (Графика 5).

Делът на подобно мислещите е много по-висок от средния сред представителите на елитните обществени прослойки - трудово активните хора,

of the way in which the Commission has been carrying out its functions so far and of the cohesion among its members.

The view that the Commission decisions threaten the national security is still maintained by supporters of the ruling coalition.

According to 42% of the interviewed in the survey, the Commission needs to exert maximum effort to build an archive of the former secret services, which should go down in our national history as its important documentary contribution (Chart 5).

The share of the supporters of this view is much above the average in the elite groups of the actively employed, the well-to-do and the city

заможните, жителите на градовете. Това означава, че съществуват условия за популяризация на идеята и за възможността тя да се превърне в работеща. Нещо повече, подкрепата на интелигенцията за подобна идея означава, че е налице съзнание за

пренасяне на историческата памет към новите поколения

и за изнасяне на здрава фактологична основа на темата за досиетата като част от най-новата ни история, която следва да не остане непозната и главно спорна като интерпретация за младите поколения българи.

Оказва се, че е трудно младите поколения да бъдат пряко въввлечени в темата и да проявяват интерес в момент, когато все още се работи по огласяне на сътрудниците на службите. Интересът в новите поколения българи ще дойде тепърва, когато нещата ще могат да им бъдат представени спокойно, интерпретациите няма да водят до обществено напрежение и конфронтации, а архивът ще отрежда на темата важно място в новата история. По такъв начин новите генерации ще създадат съпричастност към една или друга тема, както и ще могат да изградят необременените си лични позиции.

dwellers. This means that there are conditions for popularizing and implementing this idea. Moreover, the support of the intellectuals indicates that there is an awareness of the importance of

preserving historical memory for posterity

and of transferring onto a solid factual basis the entire issue of the secret files as a part of our most recent history, which should not remain unknown or of disputable interpretation to the young generations of Bulgarians.

The survey indicates that it is difficult to involve the young people in this topic or have them show interest at a time when the Commission has not yet finished its job. They will only show interest in the future, when presented with more balanced interpretations which will not provoke social tension and confrontation, and when the archive will secure an important place in history for this issue. This will enable the new generations to develop their interest and their own unprejudiced views.

Предисторията

Background

Още от 1990 г. на книжния пазар редовно се появяват книги, тематично свързани с дейността на бившите тайни служби

Writings on the activities of the former secret services began to appear on the book market from as early as 1990

1990 година.

На 5 януари с решение на Министерския съвет се закрива Шесто управление на Държавна сигурност. Междувременно въпросът за архивите на бившата ДС вече е поставен на Кръглата маса. На 23 август Седмото Велико народно събрание създава 7-членна комисия с председател депутата от БСП Георги Тамбуев, чиято задача е да огласи сътрудниците на ДС в парламента.

1991 година.

Дейността на комисията „Тамбуев“ е прекратена след като на 23 април в серия от публикации на в. „Факс“ са обявени 33 имена на депутати, сътрудничили на Шесто управление на ДС. Списъкът не е официален документ, но предизвиква скандал и блокира процеса за отваряне архивите на бившата ДС.

Year 1990.

On January 5 a Decree of the Council of Ministers closed the State Security Sixth Directorate. Meanwhile the issue of the former SS files had already been brought out at the Round table. On August 23 the Seventh Grand National Assembly established a 7-man committee presided over by Bulgarian Socialist Party MP Georgi Tambuev who had the difficult task of announcing the State Security collaborators in the parliament.

Year 1991.

„Tambuev“ committee’s activity ceased after a series of publications in „Fax“ newspaper leading to the announcement on April 23th the names of 33 deputies, who had been collaborating to the SS Sixth Directorate. The list was not an official document but it raised a scandal and blocked the process of opening the former SS files.

1992 година.

Образувано е дело за унищожаване архивите на ДС. О.з. генерал Атанас Семерджиев и о.з. генерал Нанка Серкеджиева са обвинени за унищожаването на 144 235 досиета на бившата ДС. На 13 декември същата година министър-председателят в оставка Филип Димитров издава заповед KB 215, според която всеки депутат може срещу 100 лв. да получи документ от МВР с информация дали е сътрудничил на бившата ДС (с изключение на Първо и Шесто управление).

1993 година.

36-ото Народно събрание по предложение на депутата от СДС Любомир Павлов приема Решение №14, което гласи, че „не са държавна тайна сведенията за методите, средствата, както и агентурната информация на ДС за периода до 13 октомври 1991 година.“ Решението не е изпълнено до този момент.

1997 година.

38-ото Народно събрание приема първия Закон за достъп до документите на бившата ДС и РУ на ГЩ. Комисията, създадена на основата на този закон и председателствана от тогавашния министър на вътрешните работи Богомил Бонев, огласява в Народното събрание имената на 23-ма политици и държавни служители, работили за бившата ДС. 14 от тях са депутати от тогавашния парламент. Законът няма лустрационен характер. С решение на Конституционния съд №10 обаче е отнета възможността да бъдат обявявани имената на лицата с принадлежност към ДС, за които са запазени само регистрационни документи - т. е. категорията на така наречените картотекирани.

2001 година.

38-ото Народно събрание изменя и допълва Закона за достъп до документите на бившата ДС и бившето РУ на ГЩ. В обхвата му се включват и документите на бившия разузнавателен отдел на Гранични войски. На мястото на комисията „Бонев“ са създадени 2 комисии: 7-членна постоянно действаща с председател Методи Андреев и втора, която не е постоянно

Year 1992.

Action was brought for the SS files to be destroyed. Reserve office general Atanas Semerdjiev and reserve general Nanka Serkedjieva were accused of destroying 144 235 files of the former SS. On December 13 that year, the retiring Prime Minister Philip Dimitrov issued Ordinance KB 215, which specified that each deputy would be able, upon payment of 100 BGN, to obtain a document from the Ministry of the Interior, containing information whether he was collaborating with the former State Security (with the exception of First and Sixth Directorate).

Year 1993.

The 36th National Assembly, upon a proposal of the Union of the Democratic Forces Lyubomir Pavlov, adopted Resolution No14 which runs as follows, “the intelligence of the methods, means and the agents’ information of the SS for the time period until 13 October 1991”. The resolution has not been put into effect as of this moment.

Year 1997.

The 38th National Assembly adopted the first Access to the Former State Security and the General Staff Intelligence Directorate Files Act. The committee, established on the basis of this law and presided over the then Minister of Interior Bogomil Bonev, publicized in the National Assembly the names of the 2 politicians and civil servants who used to work for the former State Security. At that time, 14 of them were members of parliament. It was not a lustration law. However, decree No10 of the Constitutional Court prevents announcing the names of the people who were affiliated to the SS, of whom only registration documents have been preserved – i.e. the category of the so called “indexed” ones.

Year 2001.

The 38th National Assembly amended and supplemented the Access to the Former State Security and the General Staff Intelligence Directorate Files Act. Within its range are the documents of the former intelligence department of the Border troops. The “Bonev” Committee was replaced by two newly established committees – a 7-man permanent one, whose chairman is Metodi

Предисторията Backgrounds

действаща, с председател Георги Ананиев. Тя се свиква по искане на председателя на първата комисия и установява окончателно принадлежността на дадено лице към бившата ДС или РУ на ГЩ. На 30 май същата година Конституционният съд, сезиран от 54-ма депутати, се произнася, че законът не е противоконституционен, с изключение на един текст, който съответно е отменен. Комисията „Андреев“ излиза общо с 10 доклада, в които обявява принадлежност. По този закон са проверени молбите на 23 хиляди граждани, 44 хиляди кандидати за кметове и общински съветници и 1504 лица, кандидати за високи постове в държавата. Според този закон архивите остават във владението на специалните служби.

2002 година.

На 24 април 39-ото Народно събрание приема Закона за защита на класифицираната информация, с който се отменя Законът за достъп до архивите на ДС и се прекратява дейността на комисията. Конституционен съд отхвърля на 29 септември искането на 57 народни представители за обявяване на противоконституционен Закона за защита на класифицираната информация. Същия месец Върховният касационен съд осъжда ген. Атанас Семерджиев на 4 години и 6 месеца и ген. Нанка Серкеджиева на 2 години затвор за унищожаване на архива.

2006 година.

40-ото Народно събрание приема нов Закон за достъп до архивите на бившата ДС и РУ на ГЩ, според който документите на бившите тайни служби минават във владение на 9-членна комисия с председател Евтим Костадинов. Тя е избрана на 5 април 2007 г.

Andreev, and another one, not permanent, whose chairman is Georgi Ananiev. It was summoned at the request of the chairman of the first committee and definitely determines a certain person's affiliation to the former SS or the General Staff Intelligence Directorate. On May 30 that year the Constitutional Court, approached by 54 members of Parliament, passed judgement that the law was not anti-constitutional, with the exception of a single text, which was duly canceled. The "Andreev" Committee came out with 10 reports altogether, dealing with the announcement of affiliation. On the grounds of this law the applications of 23 thousand citizens, 44 thousand mayor candidates and municipal councilors, and 1504 candidates for high offices were examined. According to this law the files remain in possession of the special services.

Year 2002.

On April 24 the 39th National Assembly passed the Classified Information Protection Act which repealed Access to the Documents of the Former State Security Files Act and ceased the activity of the committee. On September 29 the Constitutional Court rejected the request of 57 deputies to claim as anti-constitutional the Classified Information Protection Act. That month the Supreme Court of Cassation sentenced general Atanas Semerdjiev to 4 years and 6 months and general Nanka Semerdjieva to 2 years in prison for destroying the files.

Year 2006.

The 40th National Assembly adopted a new Access to the Former State Security and the General Staff Intelligence Directorate Files Act, according to which the documents of the former secret services passed into possession of a 9-man committee, presided over by Evtim Kostadinov. It is elected on 5th April 2007.

СТРУКТУРА НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Управления

I главно управление
разузнаване

II главно управление
контраразузнаване

III управление
военно контраразузнаване

IV управление
техническо
(през 70-те години става икономическо)

V управление
управление безопасност и охрана

VI управление
за борба с идеологическата диверсия

Самостоятелни отдели

I отдел
следствен

II отдел
външно наблюдение и преследване

III отдел
архив ДС МВР

IV отдел
шифър и радиовръзка

V отдел
бойна и мобилизационна готовност

STATE SECURITY STRUCTURE

Directorates

I Head Directorate
intelligence

II Head Directorate
counter-intelligence

III Directorate
counter-reconnaissance

IV Directorate
technical work
(it becomes economical during the 70s)

V Directorate
Security and protection directorate

VI Directorate
combating ideological diversion

Independent Departments

I Department
investigation

II Department
external observation and persecution

III Department
State Security files, Ministry of the Interior

IV Department
cypher and radio communication

V Department
mobilization for war

СПЕЦИАЛИЗИРАН РЕЧНИК
НАЙ-ЧЕСТО СРЕЩАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

а.е.	Архивна единица
АМВР	Архив на Министерството на вътрешните работи
АМВНР	Архив на Министерството на външните работи
АНРС	Архив на Националната разузнавателна служба
ВЕ	Вражеска емиграция
ВГУ	Второ главно управление (на ДС)
ВР	Вербовъчна разработка
ГД	Групова разработка
ГДОР	Групово дело за оперативна разработка
ГО	Граничен отряд
ГСУ	Главно следствено управление
ДДС	Дирекция Държавна сигурност
ДВ	Доверена връзка
ДЗ	Доброволен заявител
ДИА	Дирекция „Информация и архив“ (на МВР)
ДЛ	Доверено лице
ДОН	Дело за оперативно наблюдение

FREQUENTLY USED
ABBREVIATIONS

f.u.	File unit
MIA	Ministry of the Interior Archives
MEA	Ministry of the Exterior Archives
NISA	National Intelligence Service Archives
EE	Enemy emigration
SHD	Second Head Directorate (of the SS)
RD	Recruitment dossier
GSD	Group surveillance dossier
GCOD	Group case for operative development
BS	Border squad
HDI	Head Directorate for Investigation
SSD	State Security Directorate
CC	Confidential Connection
VI	Voluntary informer
IRD	Information and Records Directorate (of the Ministry of Interior)
CI	Confidential informant
OSA	Operative surveillance act

ДОП	Дело за оперативна проверка
ДОР	Дело за оперативна разработка
ДС	Държавна сигурност
З/А	Задграничен агент
ЗЗКИ	Закон за защита на класифицираната информация
ИД	Информационно дело
ИР	Изменник на родината
ИПЦ	Идеологически подривни центрове
КА	Служба „Картотека и архив“ (в ПГУ)
КВ	Кандидат за вербовка
КГБ	Комитет за Държавна сигурност (на СССР)
КДС	Комитет за Държавна сигурност (на НРБ)
КК	Конспиративна квартира
КРО	Контраразузнавателен отдел
ЛР	Лична разработка
М „Вихрен“	Контрол върху лична и служебна кореспонденция
М „Канал“	Мероприятия по ВЕ (вражеска емиграция)
М „Лъч“	Подбор и вербуване на чужди граждани за агенти
М „Пирин“	Подслушване на домашен и служебен телефон
М „Родопи“	Подслушване чрез монтиран микрофон в дома
НКВД	Народен комисариат за вътрешните работи (на СССР)

OCA	Operative control act
ODA	Operative development act
SS	State Security
OS	Overseas spy
CIPA	Classified Information Protection Act
IF	Information file
NT	National traitor
ISC	Ideological subversive centers
FAS	Files and Archives Service (at FHD)
CR	Candidate for recruitment
KGB	Committee for State Security (of the USSR)
CSS	Committee for State Security (of the People's Republic of Bulgaria)
SA	Secret abode
CID	Counter-intelligence Department
ISD	Individual surveillance dossier
M "Vihren"	Check on private and business correspondence
M "Channel"	Surveillance operations against hostile emigrants
M "Pirin"	Home and business phone tapping
M "Rodopi"	Bugging of private premises
M "Luch"	Selection and recruitment of foreign nationals as agents
NKVD	People's Commissariat for Internal Affairs (of the USSR)

НР	Нелегален разузнавач
НРС	Национална разузнавателна служба
НСЗК	Национална служба за защита на конституцията
НСлС	Национална следствена служба
НСТ	Национален съюз на труда
ОБВЕ	Организация на българската вражеска емиграция
ОВ	Оперативна връзка
ОД	Отчетно дело
ОР	Оперативен работник
ОРОН	Оперативен работник на обществени начала
ОСД	Оперативно справочно дело
ПВ	Пунктове за връзка
ПВС	Прокуратура на въоръжените сили
ПГУ	Първо главно управление (на ДС)
ПИ	Представляващ интерес
ПДЯ	Постоянно действаща явка
ПЛ	Перспективно лице
СГУ	Софийско градско управление (на МВР)
СИА	Служба „Информация и архив“ (на МВР)
СКК	Съюзна контролна комисия
СС	Секретен сътрудник
УБО	Управление безопасност и охрана (Пето управление на ДС)
ф.	Фонд

CIA	Clandestine intelligence agent
NIntS	National Intelligence Service
NSCP	National Service for Constitution Protection
NIS	National Investigation Service
NLU	National Labour Union
OHBE	Organization of hostile Bulgarian emigrants
OC	Operational contact
PF	Performance file
OW	Operative worker
OWPB	Operative worker on a public basis
ORF	Operative reference file
PC	Point of contact
NMPO	National Military Prosecutor's Office
FHD	First head Directorate (of the SS)
TI	Target of interest
PP	Perspective Person
PSH	Permanent safe house
SCD	Sofia City Directorate (of the Ministry of Interior)
IAD	Information and Archives Directorate (of the Ministry of Interior)
UCC	Union Control Committee
SC	Secret collaborator
SPD	Security and Protection Directorate (Fifth Directorate of the SS)
f.	Fund

ФА	Фамилен архив
ХКА	Хазяин на конспиративна квартира
ЦДА	Централен държавен архив
ЦПА	Централен партиен архив
ЦРУ	Централно разузнавателно управление
ЯК	Явочна квартира

FA	Family archives
OCL	Owner of clandestine lodging
CSA	Central State Archives
CPA	Central Party Archives
CIA	Central Intelligence Agency
RP	Recruiting place

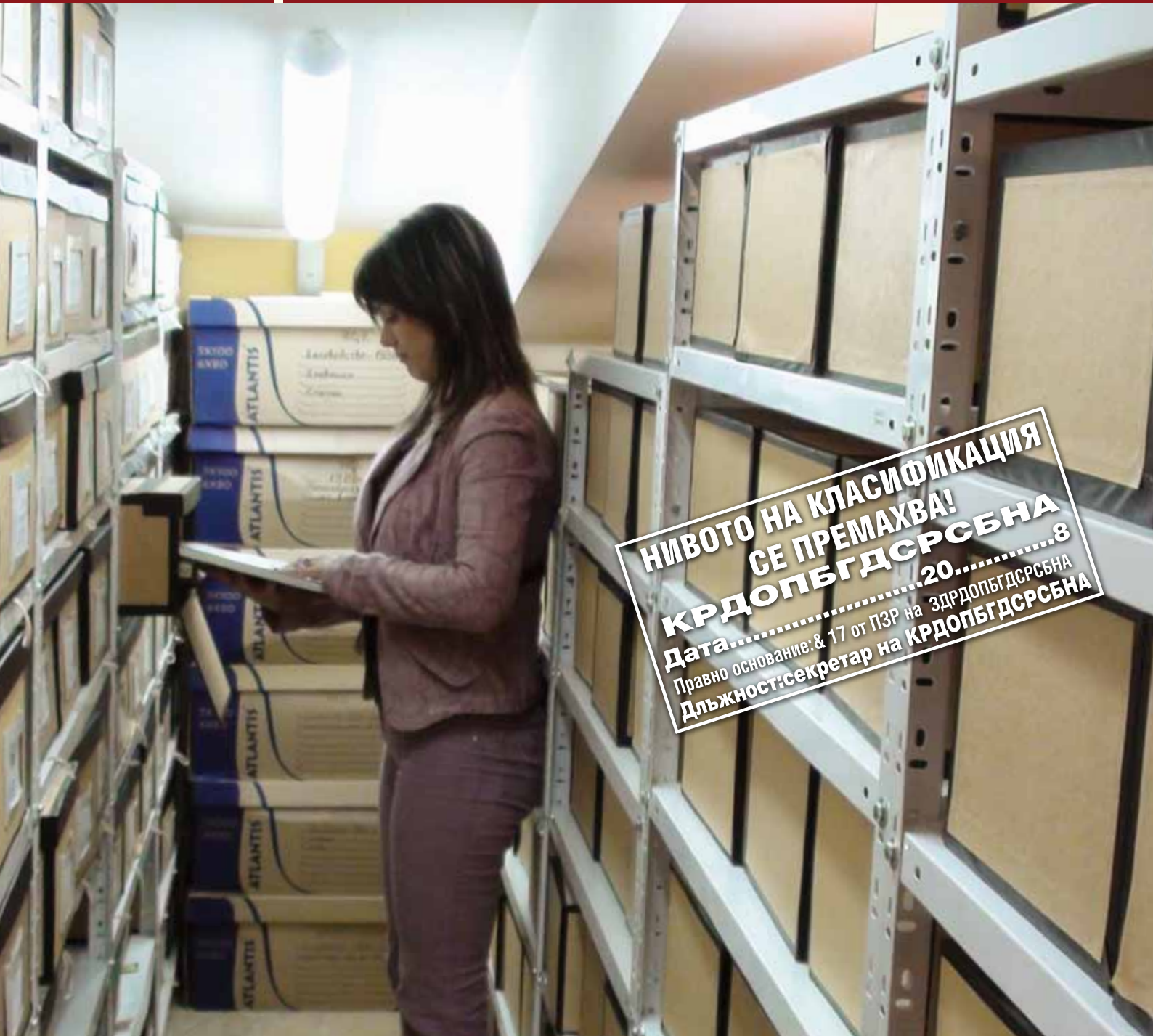

THE COMMITTEE

www.comdos.bg

Contacts BG EN Home Search

on Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Service of the Bulgarian National Army

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание: & 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Two years Later

КОМИСИЯ

www.comdos.bg

Контакти Начало Търсене
BG EN

за разкриване на документите и за обявяване на
принадлежност на български граждани към Държавна
сигурност и разузнавателните служби
на Българската народна армия

**НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА**
Дата.....20.....8
Правно основание: & 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Две години по-късно

